Maandag 25 September 1916. Tweede Jaarg. Nr 266 — Prijs: 6 Centiemen door geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

ABONNEMENTSPRIJZEN:
Per maand ..... 1.75 Per 6 maanden ..... 10.—
Per 3 maanden ..... 5.— Per jaar ..... 18.—

AFGEVAARDIGDEN VAN DEN OPSTELRAAD:
Raf VERHULST, Dr Aug. BORMS, Alb. VAN DEN BRANDE.
Met vaste medewerking van Dr A. JACOB
BUREELEN: ROODESTRAAT, 44, ANTWERPEN. Tel. 1900

AANKONDIGINGEN:
Tweede bladz., per regel... 2.50 Vierde bladz., per regel... 0.50
Derde bladz., id. 1.— Doodsbericht ..... 5.—
Voor alle annoncen, wende men zich ROODESTRAAT, 44

DE OORLOG

De vierde Grieksche divisie

Berlijn, 23 September. — De Grieksche gezant heeft in een vertrouwelijke mondelingsche uiteenzetting den minister van buitenlandsche zaken te kennen gegeven, dat het zijn regeering aangenaam zou zijn, als de naar Duitschland overgebrachte Grieksche troepen spoedig naar Zwitserland worden gebracht, om vandaar langs nog overeen te komen weg naar Griekenland te worden teruggebracht.

Na overleg met het opperbevel van het leger heeft de minister den gezant geantwoord, dat Duitschland de Grieksche troepen met loyale inachtneming van de met hun commandanten getroffen overeenkomst slechts als gasten beschouwt en dus in beginsel gaarne bereid is aan de wenschen van de Grieksche regeering te gemoet te komen. Duitschland verlangt echter feitelijke en krachtige waarborgen, dat de onder Duitsche bescherming genomen troepen door de Entente niet onderweg aan hun vaderland worden ontrokken of voor hun trouw aan de onzijdigheid gestraft worden.

Berlijn, 23 September. — Te Berlijn is men er nog niet zeker van, of de koning van Griekenland zijn wensch, om het vierde legerkorps naar het vaderland terug te zenden, uit eigen beweging ter kennis van de Duitsche regeering heeft gebracht, dan wel onder druk der entente. Het onderzoek hiernaar ligt intusschen niet op den weg van Berlijn.

Aan den wensch van den koning zal echter zonder dralen worden voldaan, zoodra de noodige waarborgen zijn gegeven, dat het aan de Duitsche bescherming toevertrouwde legerkorps in Griekenland in geen enkel opzicht lastig zal worden gevallen.

De Tubantia

(Officieel). — Het Nederlandsche ministerie van buitenlandsche zaken deelt het volgende mede:

Daar de zienswijze der Nederlandsche regeering nopens de oorzaak van den ondergang van het stoomschip « Tubantia », zooals bekend is, niet overeenstemde met de meening der Duitsche regeering daaromtrent en de door beide regeeringen daarover voortgezette gedachtewisseling geen afdoend resultaat opleverde, heeft de Nederlandsche regeering aan de Duitsche voorgesteld, het incident te onderwerpen aan een internationale kommissie van onderzoek, overeenkomstig de bepalingen van het te 's Gravenhage op 18 Oktober 1907 gesloten verdrag voor de vredelievende beslechting van internationale geschillen.

De Duitsche regeering heeft dat voorstel aanvaard, doch acht het niet mogelijk het internationaal onderzoek te doen plaats hebben, voordat de vrede is gesloten.

Met het denkbeeld, dat eerst na het sluiten van den vrede tot het bedoelde onderzoek worde overgegaan, heeft de de Nederlandsche regeering zich vereenigd.

De Noordsche minister-conferentie

Kristiania, 23 September.— Aangaande de Noordsche ministerconferentie is de volgende nota openbaar gemaakt:

De drie landen zijn het eens over de voortgezette handhaving van een eerlijke, onpartijdige onzijdigheid in den wereldoorlog van heden.

Over de schending van de rechten en belangen van onzijdigen van den kant der oorlogvoerende mogendheden, alsook over de moeilijkheden van handelspolitieken aard, die daaruit voor de onzijdigen ontstonden, is uitvoerig van gedachten gewisseld, welke gedachtenwisseling tot eenstemmigheid ten opzichte van een uitgebreide samenwerking leidde.

Bijzondere aandacht wordt gewijd aan de vernietiging of achterhouding van onzijdige schepen en ladingen, zoomede aan de gevolgen van de zoogenaamde zwarte lijsten van oorlogvoerende landen. In dit verband werd men het eens over een zoodanige wederzijdsche verlichting van de handelspolitiek, dat deels de regeeringen, deels de bevoegde overheden elkander mededeelingen zullen doen over handelspolitieke maatregelen der drie landen, alsook over het optreden tegen handelsspionage.

Ter handhaving van handelspolitieke belangen na den oorlog zullen in de drie landen voorbereidende maatregelen worden getroffen onder wederzijdsche samenwerking van de lichamen, waaraan de aangelegenheid is of zal worden toevertrouwd.

Verder is er van gedachten gewisseld over het standpunt van de Noordsche landen tegenover zekere vraagstukken betreffende den plicht van onzijdige mogendheden om maatregelen ter verdediging van hun onzijdigheid te treffen. Te dien aanzien werd er, op grond van de Haagsche conventies, volledige eensgezindheid vastgesteld.

—Voorts werd men het er over eens, onder de tegenwoordige omstandigheden te verklaren, dat de drie Noordsche regeeringen het uitgesloten achten, hetzij alleen hetzij in verbinding met andere onzijdige regeeringen, het initiatief te nemen tot bemiddeling tusschen de oorlogvoerende mogendheden of tot soortgelijke stappen. Anderzijds stelde men als wenschelijk vast, dat er een uitgebreide samenwerking zal tot stand komen tusschen zooveel onzijdige landen als mogelijk is ter verdediging van gemeenschappelijke belangen en met uitsluiting van alle partij kiezen voor de eene of andere oorlogvoerende groep.

In de erkenning van de beteekenis van de samenwerking der Noordsche rijken, voor het heden zowel als voor de toekomst, scheidden de ministers der drie landen, het ten volle met elkander eens zijnde, dat er nieuwe samenkomsten tusschen vertegenwoordigers van de drie landen behooren te worden gehouden, zoo dikwijls de omstandigheden die verëischen of wenschelijk doen schijnen.

Kristiania, 23 September. — De pers geeft uiting aan haar voldoening over den uitslag der ministerconferentie. Zij wijst vooral op den overeenstemmenden wensch der Noordsche staten om, ten spijt van alle moeilijkheid, de onzijdigheid te handhaven en de belangen gemeenschappelijk te behartigen. Met instemming gewaagt zij van de verwerping van het voorstel tot vredesbemiddeling.

Engeland en de Vereenigde Staten

New-York, 18 September. — (Vertraagd.) — Het Amerikaansche departement van Staat heeft in Engeland geprotesteerd tegen de als onrechtmatig beschouwde doorzoeking van de officieele post van de Amerikaansche marine, door den Britschen censor in Vancouver. Die post was door Amerikaansche officieren in het Oosten voorzien van officieele briefcouverten en geadresseerd aan het departement van marine te Washington.

New-York, 18 September. — (Vertraagd.) — Een bericht uit Washington van den internationalen inlichtingsdienst van de « Hearst-bladen » behelst: Er zijn aanwijzingen voorhanden, dat wanneer de geallieerden hun dwangmaatregelen voortzetten en er door de Amerikaansche regeering niets gedaan wordt om de gealieerden tot rede te brengen, er een storm van verzet zal losbreken zoodra het Kongres weer samenkomt.

De « New-York World » schrijft in een hoofdartikel: Het onderscheid dat lord Cecil in zijn verklaring heeft gemaakt, dat de jongste verordening slechts op enkele waren betrekking heeft, is een buitengewoon vaag iets. De handel met andere neutralen in zulke waren is even wettig als die in andere waren. Voor oorlogvoerenden het recht op te eischen, dat zij mogen vaststellen in welke zaken de neutralen onder elkaar handel zullen drijven, en de toepassing van dit recht af te dwingen door krachtdadig ingrijpen, is een schandalig tebuitengaan van wet en recht. Het is onmogelijk, dat de Vereenigde Staten een dergelijken regel erkennen of er zich aan onderwerpen.

Washington, 18 September. — (Vertraagd.) — De demokratische senator Chamberlain heeft, sprekende over de verscherping der politiek van inbeslagneming door Engeland, verklaard:

« Dit is een eenvoudig en nieuw bewijs van Engeland's onbeschaamdheid in de behandeling van handelsaangelegenheden. Mijns inziens moest op krachtige wijze tegen deze rechtsovertredingen worden opgetreden. »

(Zie vervolg tweede bladzijde).

Onze Groote Geïllustreerde Letterkundige Prijskamp

Jeremias De Decker 1609-1666

Tusschen de zeventiende-eeuwers die vóór Vondel sterven en die we willen laten voorgaan eer we Hooft en Vondel geven, als opperste bekroning van de Gouden Eeuw, moeten we noemen JEREMIAS DE DECKER (1609-1666), die door Willem Kloos een groot dichter wordt genoemd, en JODOCUS VAN LODENSTEYN (1620-1677), den dichter van zangerige, mystiek-gekleurde liederen, welke bescheiden *Uitspanningen* werden genoemd.

Kloos vindt een dichterlijke verwantschap tusschen Jacques Perk en Jeremias De Decker.

Perk, zegt Kloos, kende hem niet, maar toch zijn zij als kunstenaars, hier en daar verre neven naar den geest geweest.

Om deze stelling (die paradoxaal moet klinken aan al degenen die, op moderne wijze, gauw klaar zijn met een oordeel) een beetje minder vreemd te maken, geeft Willem Kloos het gedicht *Kristus gekruist*.

Dit vers, zegt hij, « is zóó schoon, zoo vlekkeloos klaar in eenvoud van plastische beelding, zoo ziel-doordringend van rythmische muziek », dat hij niet begrijpt hoe Jonckbloet den « aanbiddingswaardigen dichter, die het schiep » niet meer recht liet wedervaren.

« Want zie ('t is Kloos die spreekt), ik geef waarschijnlijk minder om het reëele onderwerp van dit dichtstuk dan Dr. Jonckbloet (deze was vroom en Kloos is een ongeloovige) doen moest, en toch voel ik me een zenuwtrilling van het hoofd tot de voeten door het lichaam gaan, als ik dit vers lees, wat hem onverschillig liet. »

« Neen, dit gedicht is in waarheid een der allerschoonste gedichten van de heele 17de eeuw bij ons, daar een psychische gewaarwording als die dit gedicht geeft, anders alleen bij Vondel te krijgen is. » (Willem Kloos.)

En Kloos, die ge niet altijd te letterlijk moet aannemen wanneer hij letterkritiek maakt, vervolgt:

« De meesterlijke Hooft, maar dien 'k nog meer zou bewonderen, als hij, wat men noemt, een ziel had bezeten, kan daar niet toe reiken, al gaat hij op een laddor staan; en Huygens er bij vergeleken, vertoont zich als een maatschappelijke, uitstekend-pratende menheer. »

47 **KRISTUS GEKRUIST** **47**

Ik hoor de spijkeren met ijselijke slagen
Door hout en handen jagen:
't Geklop gaat overhand;
De wreedheid treft bij beurt, dan d'een dan d'ander hand.

Nu zal ze gaan aan 't hout de teere voeten hechten.
Daar smijt ze door den rechten,
Dan door den slinker heen;
Amij! wat slaan is dat! dat knerst door vleesch en been.

Men recht het hout omhoog: ach, ach, dat dreunen, draaien,
Dat waggelen en zwaaien
Dan van en naar den grond,
Is elk hier weer op nieuw een slag in volle wond.

Ziedaar het kruis gerecht! Ziedaar des Heeren leden
Van boven tot beneden
Zoo jammerlijk gerekt
Dat, laas! het vel geen rib geen zenuw houdt bedekt.

Jeremias DE DECKER.

DAGELIJKSCH NIEUWS

ZOMERTIJD. — Het tijdperk gedurende hetwelk de Zomertijd van toepassing was, zal einde dezer maand afgeloopen zijn. Den 1sten Oktober om 1 uur 's morgens zullen al de openbare uurwerken één uur achteruitgezet, d. i. op 12 uur teruggezet worden. De inwoners van stad en dorp zullen dus een uurtje langer onder de dekens mogen blijven, en zoodoende het uur inhalen dat zij den 1sten Mei j.l. op dezelfde wijze, maar in tegenovergestelde richting, verloren hebben. Over het algemeen mag gezegd worden dat het invoeren van den Zomertijd overal gunstig onthaald is geworden en het lijdt geen twijfel dat ook deze nieuwigheid, zooals vele andere, ook na den oorlog van kracht zal blijven. De gas- en elektriciteitsverbruikers hebben door deze regeling een niet te versmaden bezuiniging gedaan. In de beheeren der stedelijke bedrijven had men aanstalten gemaakt om het verschil in het verbruik zoo nauwkeurig mogelijk te berekenen, maar eene onverwachte omstandigheid heeft elke schatting onmogelijk gemaakt. De stijgende herneming van het ekonomische leven doet het verbruik van gas en elektriciteit — vooral van deze laatste — zoodanig toenemen, dat de statisticken vergeleken met de cijfers van verleden jaar, eene absolute verhooging van verbruik aangeven hoewel het buiten twijfel vaststaat dat de consumptie kleiner moet geweest zijn tengevolge van het toepassen van den Zomertijd. Men zal dus de door de bevolking verwezenlijkte bezuiniging niet kunnen berekenen, maar het volstaat met vast te stellen dat deze bezuiniging bestaat, tot eenieders voldoening.

BIOSKOOP-SEKRETARIAAT. — Men zendt ons het verslag van 16 tot 23 September:

Dierentuin: fouten in den film « Een aandenken van den andere ».

Anvers-Palace: fouten in « Cinema en de pijp van Grootvaders », in « Hoet Suzon Suzanne werd »; men leest er Zuzon-Zuzanne enz. Grâce, een eigennaam, wordt vertaald: bevalligheid. In « Roger la Honte » komen talrijke fouten voor en deels uitsluitend Fransche teksten.

In de kinemazaal « Palatinat » zijn de toegangskaarten nog maar altijd uitsluitend in 't Fransch gesteld.

EEN LEZER stuurt ons volgend schrijven:

Juist na het lezen van den brief aan de moeder overste van het onderwijsgesticht te Merksem, kwam me toevallig een prospectus der betalende meisjesschool der Lange Leemstraat onder het oog.

Onder rubriek voertaal, las ik:

Er is een Vlaamsche en een Waalsche afdeeling tot het 5de studiejaar. Van die klasse af worden de lessen **beurtelings** (?) in 't Vlaamsch en 't Fransch gegeven.

Hoe dit zal geschieden weet ik niet; enkel zal het zijn om de Vlamingen in hun eigen land met welwillende medewerking van stad's vroede vaderen te bedodden.

EEN NIEUW VERZOEKSCHRIFT VAN VILLAIN. — Door tusschenkomst van zijn verdedigers, heeft Raoul Villain, de moordenaar van Jean Jaurès, eens te meer een verzoekschrift gericht tot den president van het Hof van Assisen van de Seine, met het doel « geoordeeld te worden ».

« Ik ben, schrijft hij, in voorloopige hechtenis, in celgevangenschap, sedert zes-en-twintig maanden. Is men van zin te wachten met mij te vonnissen, totdat, zooals kolonel Druant, al de getuigen, welke ik voornemens was voor mijn verdediging te doen hooren, den dood gevonden hebben op het slagveld Of wel, wil men mij, zonder dat ik ooit voor de jury verschijn, veroordeelen onder voorwendsel van voorloopigheid, tot een even willekeurige als onbeperkte hechtenis? »

Op de conclusies van den prokureurgeneraal Herbaux, de kwestie van algemeen belang inroepende, om zich tegen het verzoek te verzetten, heeft president Coudert, voor de vijfde maal, de zaak Villain, naar een volgende zitting verwezen.

4 1/2 MILLIOEN PAAR LAARZEN VOOR DE SOLDATEN. — Het « Shoe and Leather News » schrijft dat de Engelsche regeering 1 millioen paar kaplaarzen nodig heeft voor de Russische kozakken, 2 1/2 millioen paar laarzen voor het Engelsche leger, 100.000 paar kaplaarzen voor den velddienst en 1 millioen paar voor het Italiaansche leger, evenals een groote hoeveelheid zoolleder voor de herstellingen. Het Centraal Komiteit van de Federaties der vereenigde leerlooiers van het Koninkrijk, heeft beloten de overheid opmerkzaam te maken op de noodzakelijkheid een verhooging toe te staan op den prijs van het opgeëischte leder.

VAN ONZE KRIJGSGEVANGEN BROEDERS:

Göttingen, 21 Oogst 1916.

Hoe een BELGISCH hulpkomiteit voor Krijgsgevangenen in Holland te werk gaat.

Er is hier sprake van het komiteit « Œuvres des Prisonniers Belges » (Président Docteur Leblanc), Place du Marché, 35, — dat zal natuurlijk Markt, 35, heeten — te Maastricht. Zoo staat het gedrukt op alle formulieren die van dit komiteit uitgaan, en geen enkel woordje Nederlandsch is te vinden noch op de inhoudslijst van de gezonden pakken noch op de ontvangstberichtkaarten.

Ik acht het noodzakelijk een geval aan te halen dat hier in het kamp van Göttingen is voorgekomen, en 'k vrees wel dat het niet eenig is in zijn aard, want het overgroot getal Vlaamsche krijgsgevangenen is niet bij machte Fransche briefwisseling te voeren.

Eenigen tijd geleden ontving de Vlaamsche krijgsgevangene René Bové, onderofficier der vestingschutterij Namen, Barak 14, Göttingen, een eerste pak van hooger gemeld komiteit. Zijn vader, die in Holland verblijft, en *geen* Fransch kent, had aan het komiteit geld gestuurd om eenige pakken op te zenden. Het adres van dit eerste pak was volledig, maar in 't Fransch, en 't pak kwam tijdig aan. De ontvangsberichtkaart ook was Fransch; de bestemmeling moet deze kaart invullen en terugzenden of... (zoo staat het op de kaart) zal geen pakken meer kunnen bekomen! Zoodus is men *verplicht* Fransch te kennen!! Ik was toevallig met den kameraad Bové bij het openen van het pak en kon me niet weerhouden dit Komiteit op zijn plicht te wijzen: ik deed Bové zijne kaart terugzenden met zijn Vlaamsch adres en deze aanmerking: « Geeft a. u. b., in Uwe briefwisseling met Belgische soldaten, de plaats die aan de Nederlandsche taal toekomt. Vlaamsche Belgen zijn geen Franschen. *Tweetalige* formulieren a. u. b. » — Deze aanmerking is den komiteitheeren waarschijnlijk niet wel bevallen en ze hebben zich zeker willen wreken op dien dommen Vlaamschen dweper (?!): Den 19n Oogst ontvangt Bové een derde pak van dit komiteit; dit pak werd uit Maestricht verzonden op 27n Juli (gewoonlijk zijn de pakken uit Holland slechts *eene week* onderweg). Het pak bevatte o.a. een stuk kaas dat gansch bedorven was en een stuk spek half bedorven, ingevolge der vertraging die het pak had ondergaan, vertraging veroorzaakt door het slecht en onvolledig adres, dat die komiteitheeren verkhoeid hadden tot: René Bové, Onderofficier, *Baraque* 14, *à Westing SCHUBBEIG* Namen ». Waar het pak geweest is weet ik niet, maar dat het onmogelijk rechtstreeks, zonder vertraging, naar *GOTTINGEN* kon gezonden worden, is klaarblijkend. De ontvangstberichtkaart was ook weer uitsluitend in het Fransch. Er kan hier dus van niets anders sprake zijn, dan van *onwil* vanwege die dolle Vlaamschhaters, die niettemin pochen zullen met hunne zoogezegde vaderlandsliefde!

Ik hoop dat deze klacht de heeren in kwestie zal bereiken en ze in 't vervolg hunne plichten jegens Vlaamsche Belgen zullen vervullen. Dit verlangen ten zeerste al de Franschonkundige krijgsgevangene Vlamingen, die toch ook hunnen hoogsten plicht als Belg deden, denk ik. En met hen eischen luide alle zelfbewuste Vlamingen recht voor ons arm geestelijk verdrukt volk. Nu meer dan ooit!

M. B.
Krijgsgevangene,
Göttingen.

Vrijmaking van de Verdrukte Volkeren

In antwoord op een schrijven van Liebknecht, stuurde Hervé hem een opheffmakend artikel. Dit stuk werd voor enkele weken in zijn geheel overgedrukt door een Brusselsch blaadje, dat onder den dekmantel der naamloosheid en, onder voorwendsel van ware onvervalschte vaderlandsliefde, de schandelijkste verdachtmakingen en de meest koppelooze beschuldigingen slingert naar de voormannen der Vlaamsche beweging.

Als men in deze tijden door een verdoken verschijnen de strengste tuchtiging trotseert om een meening te verkondigen die mishaagt aan den Machthebber, dan moet men dien moed niet beslijken door het werpen met naamloozen smaad, maar men bezigt die verdoken kracht om de wandaden der Vlamingen onbewimpeld te *bewijzen*, met feiten. Men toont het aan, *onweerlegbaar*, dat de Vlamingen verkocht zijn en vreemde kapitalen hun propagandaschriften steunen — wat geenszins het geval is, natuurlijk, met de Fransch-Belgische pers, die annexatieplannen voedt, ja zelfs een innige samensmelting met Frankrijk beoogt en... ons met den kogel dreigt.

In het artikel van Hervé komt de volgende trek voor:

« La première condition d'une paix durable pour nous, c'est qu'il y ait plus de peuples opprimés, sans au préalable casser les reins aux gouvernements qui les tiennent sous leurs fers.

» Laissez-nous donc poursuivre jusqu'au bout cette œuvre de délivrance. Si elle est incomplète, si, après cette guerre, il y aura des peuples opprimés dans un coin quelconque de l'Europe, je vous jure que ce ne sera pas la faute des socialistes français. Quand notre tâche sera finie, mon cher ami, alors seulement nous parlerons de paix. »

(De eerste voorwaarde tot een voor ons duurzamen vrede, 't weze dat er geen verdrukte volken meer zullen zijn, zonder bij voorbaat den nekslag toe te brengen aan de regeeringen die hen onder 't juk houden.

Laat ons dus tot het eind de taak van vrijmaking volvoeren. Indien zij onvolledig is, indien er na dezen oorlog nog verdrukte volken zijn in eenigen hoek van Europa, dan zweer ik u, dat het niet de schuld zal zijn der Fransche socialisten. Als onze taak zal voleindigd zijn, mijn beste vriend, dan eerst zullen wij over vrede spreken.)

Het is wel jammer dat wij Hervé niet bereiken kunnen. Want de wilskracht en de durf van dien rechtzinnige — zijn verleden is daar om zulks te bewijzen — zouden ongetwijfeld ten goede komen aan de zaak der Vlamingen.

Hervé weet eenvoudig niet welke hemeltergende toestanden onze regeering geschapen heeft in Vlaanderen, en hij denkt er niet aan, dat, zoo Lotharingen vervreemd werd aan het Fransche moederland, hetzelfde met minstens evenveel recht kan gezegd worden van Fransch-Vlaanderen, waar al de plaatsnamen getuigen van hun Vlaamschen oorsprong en waar de omgangstaal der bevolking totaal Vlaamsch is.

Want Hervé spreekt wel in zijn artikel over Armeniërs, Finnen, Denen, Elzassers, Polen, maar hij gewaagd niet van de Vlamingen. Hun hoekje in Europa ligt nochtans zoo dicht bij het «edelmoedige» en «vrijheidsminnende» Frankrijk!

Onze Beulemansen zullen natuurlijk spotlachen om onze terechtwijzing. Van verdrukking is hier niets te bemerken! Integendeel! Men leze maar eens de fameuze « Lettre au Roi » van den kiessocialist Destrée.

De Vlamingen zijn vreemdelingen in hun eigen land? Wel, ze hebben slechts Fransch te leeren, « la langue supérieure » (!!), net als de Vlamingen van Fransch-Vlaanderen, en al 't onrecht verdwijnt. Dan zijn er geen rechters meer noch officieren die zich in negerkensvlaamsch moeten uitdrukken en den Vlaming voor 'nen « imbécile » moeten uitmaken; geen klachten meer over Vlaamsch-onkundige jury's bij Staatsexamens; geen ambtenaars in 't Vlaamsche land, die de taal der inwoners niet verstaan; geen hinderende tweetaligheid meer. Slechts « du français partout et en tout », *la liberté* voor de Vlaamschhaters in Vlaanderen!

Wat, spreekt ge me van taalverdrukking! De l'Union, monsieur!

En als men die lieden spreekt van iemand die in Luik postzegels vraagt of een reisbillet in 't Vlaamsch, of van iemand die in 't Vlaamsch antwoorden wil op een examen waar de meerderheid der jury hem niet verstaat, dan vindt men zoo iemand ongehoord buitensinnig. Waarom spreekt hij geen Fransch,

« la langue supérieure », en alles is opgelost!

Intusschen wordt van ons in 't Vlaamsche land een grondige kennis geëischt van het Fransch. Op den telegraaf deelt men boeten uit voor een foutje in 't Fransch, terwijl de baasjes, zelfs de Vlaamsche, moeten blozen bij hun opstellen, voor een Vlaamschen schoolknaap.

De Vlaamsche ambtenaar, die een fausse-liaison maakt bij 't Fransch spreken, staat geboekt voor iemand die slechts gebrekkig onderwezen is, al kent hij nog zoo degelijk Nederlandsch.

Te Antwerpen hebben we een schepene, die geen Vlaamsch briefje schrijven kan of 't krioelt van de meest ergerlijke taalfouten. Voor de Beulemansen is 't zoo evenwel goed genoeg. Als hij de taal des volks zoo maar wat kan hakkelen voor de galerie.

Maar een onderwijzer, hoe verstandelijk onderlegd ook, moet Fransch kennen in de puntjejs of de heer schepene schat hem beneden een ex-sous-officier, die het tot politie-agent brengt.

De Vlaming met zijn taal is van het openbaar landsbestuur afgezonderd door den onoverschreidbaren Chineeschen muur der « langue supérieure ».

Onze jongens aan 't front zullen er genoeg van weten te vertellen! Nu en dan lekt er al iets heel stichtends van door! We vernamen nog onlangs van een arme vrouw, die door een Fransch brief bericht kreeg, dat haar man gesneuveld was. Zij moest het stuk door een vreemde laten ontcijferen, die haar dan zonder omweg, zoo naakt mogelijk de waarheid bekend maakte.

Laat ons hopen, dat de vrienden van Hervé ook het kleine hoekje Vlaanderland niet vergeten zullen bij hun opkomen voor bevrijding van de kleine volken Wij mogen meer verwachten van vreemden ten gunste van onze zaak, dan wel van onze Belgische Beulemansen. Maar 't best van al is nog te steunen op eigen kracht en zelf de handen uit de mouwen te steken, *van nu af* reeds, opdat op 't gepaste oogenblik, naast de Polen en de Elzassers, ook 't Vlaamsch hoekje niet worde voorbijgekeken.

HIX.

DE OORLOG

Officieele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, Zondag 24 September. — Officieel:

Legergroep gen. veldm. Kroonprins Ruppr. v. Beieren:

De voortdurende slag aan de Somme is opnieuw aan vollen gang. De artilleriestrijd is tusschen de Ancre en de Somme tot zelden bereikte hevigheid geklommen. Nachtelijke vijandelijke aanvallen bij Courcelette, Rancourt en Bouchavesnes zijn mislukt.

Legergroep van den Duitschen Kroonprins:

In het Maasgebied nam de artilleriestrijd links van den stroom en in eenige sektors rechts van dezelve toe. Op heel het front de levendigste vliegerbedrijvigheid. In talrijke voor ons suksesvolle luchtgevechten hebben wij 24 vliegtuigen neergeschoten, waarvan 20 aan de Somme.

Oberleutnant Boddecke, leutnant Wintgens en leutnant Höhendorf onderscheidden zich bijzonder. Onze verliezen bestonden in 6 vliegtuigen.

Op 22 September, laat in den avond, werd door een bommenworp op Mannheim een persoon gedood en eenige stoffelijke schade aangericht.

Bij meerdere hevige vliegeraanvallen op het achterwaartsch gelegen terrein van ons front werden o. m. in Rijsel, zes personen gedood en 12 huizen beschadigd.

Een onzer luchtschepen heeft in den nacht van 22 September Engelsche militaire werken bij Boulogne aangevallen.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, Zondag 24 September. — Officieel:

Front gen. veldm. Prins Leopold van Beieren:

Met sterke massas vielen de Russen vijfmaal tusschen de Sereth en de Strypa ten N. van Zberof opnieuw aan. Bij Manapof drong de vijand binnen. Hij werd door tegenaanvallen opnieuw teruggeworpen en liet meer dan 700 gevangenen en 7 machinegeweren in onze handen. Verder ten Z. werden alle aanvallen met zware verliezen voor onze vijanden gebroken.

Front gen. d. kavallerie aartsh. Karel:

In de Karpathen heroverden wij tusschen de Ludowa en Laba Ludowa evenals aan den oostrand van de Cimbroslawa in vroegere gevechten verloren deelen onzer stellingen door aanvallen. Ten N.-O. van Kislibaba zijn hardnekkige gevechten aan gang.

Roemeensch gevechtsterrein

Berlijn, Zondag 24 September. — Officieel:

In Zevenburgen, aan de Vulkaan-pas en ten W. hiervan werden meerdere Roemeensche aanvallen afgeslagen.

Balkanfront

Berlijn, Zondag 24 September. — Officieel:

Geene gebeurtenissen van beteekenis.

VAN OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Weenen, Zaterdag 23 September. — Officieel:

Front aartshertog Karel: Bij den drielanden-hoek, ten Zuiden van Dorna Watra, hebben wij Roemeensche afdeelingen door een tegenaanval teruggeworpen.

Overigens zijn slechts ten Z.-W. van de stoeterij Luczina en in het Ludovagebied hevige gevechten geleverd.

Front Leopold v. Beieren: Achteraf wordt gemeld, dat den 19en dezer een O.-H. vliegtuig, behoorende bij het leger van generaal Böhm Ermolli, twee vijandelijke vliegtuigen heeft neergeschoten.

Bij het leger van generaal-oberst von Tensztyansky is het, afgezien van geschutvuur, sedert gisterochtend rustig geweest.

Italiaansch gevechtsterrein

Weenen, Zaterdag 23 September. — Officieel:

Op de Karst-hoogvlakte hebben wij talrijke pogingen der Italianen, om onze stellingen te naderen, afgeslagen.

Op het Dolomieten-front is een nachtelijke aanval des vijands tegen onze stellingen op de hellingen van den Monte Sief mislukt.

Ten Noorden van Arsiero hebben onze troepen gisterenochtend den door de Italianen den 25en Juli bezetten top van den Monte Cimone in de lucht laten vliegen, 13 officieren en 378 man gevangen genomen.

Een smaldeel vijandelijke zeevliegtuigen heeft bij Punta Salvore (ten Z.-W. van Pirano) zonder uitwerking bommen geworpen.

Balkanfront

Weenen, Zaterdag 23 September. — Officieel:

Bij de O.-H. troepen niets van belang.

Roemeensch gevechtsterrein

Weenen, Zaterdag 23 September. — Officieel:

De Vulkaan-pas is van vijanden gezuiverd.

Bij Nagyszeben (Hermannstadt) hebben wij een aanval van twee Roemeensche divisies afgeslagen en daarbij zijn 3 officieren en 526 man gevangen genomen.

Ten Zuiden van Holczmany (Holzegen) heeft de vijand onze bewakingstroepen eenigszins teruggedrongen.

VAN TURKSCHE ZIJDE

Turksche fronten

Konstantinopel, Vrijdag 22 September. — Officieel:

Aan het Fellahie-front artillerie- en geweervuur, over en weer gevechten met handgranaten. Vijandelijke groepen, die afzonderlijk oprukten, werden door ons artillerievuur teruggeslagen. Aan het Kaukasusfront ontmoetingen tusschen verkenningspatrouilles en wisseling van vuur. Wij verhinderden een verkenning door vijandelijke vliegtuigen op het schiereiland Gallipoli. Bij den aanval op 5 September 1332 (18 Sept. 1916) op Tsilolakada vonden wij grooten hoeveelheden dum-dum-kogels.

Ten O. van Suez hebben wij vijandelijke afdeelingen aangevallen, die zich in de buurt van de waterputten van Tavalla bevonden en hen gedwongen terug te trekken.

In de Zwarte Zee heeft een van onze vliegers meer dan tien bommen naar het Russische pantserschip «Keizerin Marie» en naar torpedo-jagers geworpen. Men heeft opgemerkt, dat verscheidene bommen het pantserschip troffen.

VAN BULGAARSCHE ZIJDE

Balkanfront

Sofia, Zaterdag 23 September. — Officieel bericht van den 22sten:

Op de hoogten van Stara Merecka en Planina, tusschen het Prespa-meer en den Bigla-berg, is vijandelijke artillerie door ons artillerievuur uit elkaar gejaagd. Onze verdere afdeelingen vermeesterden een loopgraaf van den vijand. In de Moglenitza-kom is een vijandelijk bataljon, dat oprukte tegen den Sberske-heuvel en Preslab door ons vuur verstrooid.

Westelijk en Oostelijk van de Wardar is de vijandelijke infanterie, die na krachtige voorbereiding van de artillerie was opgerukt, gedwongen in haar oude stellingen terug te keeren.

Op de hellingen van Bolanca-Planina namen wij de dorpen Calmisch, Sveti en Petha. Tusschen laatstgenoemde plaatsen en de hoogsten Dewatepe liet de vijand een kamp met veel oorlogsmaterieel achter.

Roemeensch gevechtsterrein

Sofia, Zaterdag 23 September. — Officieel:

Langs de Donau rust.

In de Dobroedzja ontwikkelde zich den 21sten op de linie Casicce-Engber-Karakoeo een groote slag. De vijand ging met ongeveer 20 bataljons, 3 batterijen en 9 eskadrons tot den aanval over, doch werd in een tegenaanval op de vlucht geslagen en tot het invallen van het duister door onze cavalerie achtervolgd.

Duitsche vliegtuigen hebben met succes de brug over de Donau bij Cernavoda en de vijandelijke kampen bij de dorpen Cocherlani en Ivrinez beschoten.

Aan de Zwarte Zeekust heerscht rust.

VAN FRANSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Zaterdag 23 September. — Officieel:

Aan het Somme-front verwoed geschutgevecht in de vakken van Bouchavesnes en Belloy.

Geen infanteriegevechten.

In de Vogezen heeft de vijand een aanval ondernomen ten Zuiden van den St-Marie-pas. Hij is na een hevig bomgevecht in zijn loopgraven teruggedreven.

VAN ENGELSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Londen, Zaterdag 23 September. — Officieel:

Ten Oosten van Courcelette is gisteravond nieuwe vooruitgang gemaakt. Een krachtig versterkt vijandelijk loopgraafstelsel is vermeesterd. Onze linie is over een front van een halve mijl vooruitgekomen.

Vijandelijke tegenaanvallen ten Westen van de Mouquet-hoeve zijn met zware verliezen afgeslagen.

Onze artillerie heeft ten Oosten van Béthune een vijandelijk munitie-depot in de lucht doen vliegen.

VAN RUSSISCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Petrograd, Zaterdag 23 September. — Officieel:

Gisterochtend heeft de vijand ten Z.-W. van het Narotsj-meer een gasaanval gedaan, die ongeveer twee uur heeft geduurd. In de tusschenpoozen tusschen de gaswolken trachtte de vijand in dichte gelederen aanvallen te doen, maar maar werd telkens door ons machinegeweer-, geschut- en geweervuur naar zijn loopgraven teruggedreven.

Bij de Darens en Laboezy, ten Z.-O. van Baranowitsji, heeft de vijand eveneens gasaanvallen gedaan.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Petrograd, Vrijdag 22 September. — Officieel:

Niets bijzonders te melden.

VAN ITALIAANSCHE ZIJDE

Italiaansch gevechtsterrein

Rome, Zaterdag 23 September. — Officieel:

Langs het geheele front tusschenpoozend geschutvuur, het hevigst in het Astico-dal.

Op den Karst heeft de vijand in den afgeloopen nacht met aanzienlijke strijdkrachten hoogte 208, ten Zuiden van Villanova, den spil der onlangs door ons vermeesterde vijandelijke linie, aangevallen. Eenige kleine afdeelingen slaagden er in, enkele van onze loopgraven binnen te dringen, doch werden door onzen krachtigen tegenaanval terstond weer verjaagd.

Bij 't krieken van den dag heeft de vijand zijn aanvallen op dezelfde stelling hervat en tegelijk een aanval ondernomen tegen hoogte 141, ten N.-O. van Monfalcone. Overal werd hij volkomen afgeslagen. De verwoede gevechten, die den vijand op ernstige verliezen te staan kwamen, zijn ons een bewijs te meer voor de beteekenis der beide hoogten, die vast in ons bezit zijn.

Vijandelijke vliegtuigen hebben eenige bommen op Montecchio, Maggiore (Vicenza) en in 't gebied van Misurina geworpen, zonder schade aan te richten of slachtoffers te maken.

TELEGRAMMEN

Uit Griekenland

Londen, 23 September. — De « Daily Telegraph » verneemt uit Athene, dat de Grieksche regeering, die den kruiser « Averoff » er van verdacht van Salamis naar Saloniki te willen vertrekken, om daar de nationale beweging te gaan steunen, aan het overige deel der vloot heeft bevolen, den kruiser te omringen en te bewaken.

ROEMENIE

De vroegere Roemeensche gezant te Berlijn is met de heeren van het gezantschap in een bijzonderen trein van Berlijn naar Kopenhagen vertrokken.

UIT AUSTRALIE

Melbourne, 23 September. - De Australische Senaat heeft in derde lezing met 17 tegen 19 stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, strekkende om over den dienstplicht een referendum te houden.

IN DE ADRIATISCHE ZEE

Berlijn, 23 September. Het « Berl. Tageblatt » verneemt eenige bijzonderheden over het doen zinken van de Fransche onderzeeboot « Foucault », door een Oostenrijksch-Hongaarsch marine-vliegtuig. De geheele bemanning, bestaande uit 29 koppen, werd met behulp van twee vliegtuigen gered. De verdienste hiervan komt toe aan den fregat-luitenant Zelezny, bestuurder, en den fregat-luitenant baron Klimburg, waarnemer, die de bommen wierp. De daaropvolgende redding der bemanning van het lekgeworden en zinkende schip was een even moedige als menschlievende daad van zelfverloochening.

DE « NORDDEUTSCHE » OVER ENGELSCHE VOORWAARDEN

Berlijn, 23 September. — De « Norddeutsche Allgemeine Ztg. » bespreekt een onder het opschrift «Waarvoor strijden wij. » in de « National Review » verschenen artikel over de vredesvoorwaarden van Engeland. De schrijver daarvan zet uiteen, welke voorwaarden de geallieerden aan Oostenrijk-Hongarije, Turkije en Bulgarijje moeten stellen en vervolgt dan: « Het belangrijkste punt echter is de bestraffing van Duitschland; wij zullen den Hunnen de wet stellen. Het Germania delenda est (Duitschland moet vernietigd worden) moet het algemeene richtsnoer zijn bij de vredesvoorwaarden.»

De « Norddeutsche Allgemeine Ztg. » tekent hierbij aan: « De uitgever van het Engelsche tijdschrift laat aan dit artikel de opmerking voorafgaan, dat de lezers wellicht door den al te gematigden inhoud teleurgesteld zullen zijn. Hij voegt er echter bij, dat dit slechts de minimum-eischen van Engeland zijn. Deze zullen natuurlijk met iedere oorlogsmaand toenemen. Deze woorden zijn in meer dan één opzicht kenschetsend. Want daaruit blijkt, dat de wil om Duitschland te vernietigen, niet beperkt is tot enkele overspannen hoofden, maar in groote kringen van het volk post heeft gevat. Er volgt uit, dat Duitschland moet strijden tot het bittere einde. Ook de meest bescheiden Duitscher kan niet voorbij zien, dat de prijs van dezen oorlog slechts een vrede mag zijn, die aan zulk een blinden haat ook de laatste hoop ontneemt, om Duitschland in de toekomst ooit weer zoo te bedreigen als thans geschiedt.

DE JOODSCHE TRAGEDIE

De « Alliance », het maandblad van de Nederlandsche afdeeling der Alliance Israélite Universelle, schrijft:

« Roemenië heeft de zijde der entente gekozen... Een nieuwe groep van Joden treedt in de gelederen der strijdenden... Dit is wel het allergruwelijkste van dezen waanzinnigen oorlog dat de zonen van het Oude Volk, van één volk, elkander bestrijden moeten met de wapenen in de hand, willen zij zich althans noemen waardige burgers, zonen van het land, waarheen het noodlot hun vaderen of henzelven heeft gevoerd. Wij zijn er overtuigd van, dat de Roemeensche Joden hun burgerplicht zullen doen, ook al stonden en staan er geen burgerrechten tegenover... Eenige geestdrift voor het verdedigen van Roemeensche belangen zal men dan ook bij die bewoners kwalijk mogen onderstellen. Zij hebben geen plicht van dankbaarheid, veel minder een die in door vrijheid geboren aanhankelijkheid wortelt. Niettemin — zij zullen hun plicht doen en de kogels hunner geweren zullen wellicht de borst vinden van een Bulgaarsch of Hongaarsch rasen geloofsgenoot, strijdend voor een land, dat hem althans de eerste, en hoogste, menschenrechten waarborgde. Aan de groote Joodsche tragedie is daardoor slechts een nieuw hoofdstuk toegevoegd.»

Vaderland

—— Aan de Somme zijn volgens den Parijschen correspondent van de « Secolo » thans drie-vijfden van het Engelsche en Fransche leger samengetrokken.

—— Een Engelsche minister van munitie maakt bekend, dat bij de ontploffing in een munitiefabriek, den 15en dezer gemeld, ten slotte 7 menschen het leven verloren en 72 gewond zijn.

—— De rijkskanselier zal zijn redevoering over den militairen en politieken toestand volgens het « Berliner Tageblatt » reeds op den eersten zittingsdag van den Rijksdag houden, n.l. op Donderdag 28 dezer.

—— Generaal Zimbrakakis heeft volgens de « Matin » alle soldaten der derde divisie onder de wapenen laten roepen.

—— Een Zwitsersch nieuwsbureau heeft uit Vaticaansche kringen vernomen, dat de Heilige Stoel bij de diplomatieke vertegenwoordigers heeft geprotesteerd tegen de naasting door Italië van het Palazzo di Venezia (het gebouw van het O.-H. gezantschap bij het Vaticaan).

In de protestnota zegt de Heilige Stoel o. m., dat de afwezigheid van den O.-H. gezant slechts tijdelijk is en de regeering hem nog steeds erkent als te zijn in de werkelijke uitoefening van zijn diplomatieke missie, daar zij uitdrukkelijk heeft verklaard, dat de gezanten van O.-H., Pruisen en Beieren veilig in Rome konden blijven en zelfs de verantwoordelijkheid voor hun tijdelijke ontstentenis heeft afgewezen.

—— Een brief uit Rome aan de « Corriere della Sera » bevat nadere bijzonderheden over het door Griekenland tot Duitschland gerichte verzoek om het vierde legerkorps naar Griekenland te laten terugkeeren. De Grieksche regeering staat op 't standpunt, dat Duitschland geen recht heeft troepen uit Griekenland, dat aan den oorlog niet deelneemt, weg te voeren. Daarentegen spreekt men te Rome de lezing van Reuter, dat Griekenland bereid is te waarborgen, dat het 4de legerkorps in geen geval tegen Duitschland of zijn bondgenooten zal vechten, tegen. De Grieksche regeering verklaart enkel dat zij de vrijgelaten troepen onmiddellijk over Zwitserand naar hun eigen land zal laten terugbrengen en dat geen der oorlogvoerenden ze op hun grondgebied zal tegenhouden.

In politieke kringen te Rome verwacht men, dat Duitschland aan Griekenland's verlangen gevolg zal geven.

—— Het « Berliner Tageblatt » vindt dat de partijvergaderingen, welke evenals gewoonlijk de nieuwe zitting van den Rijksdag voorafgaan, ditmaal opvallend vroeg beginnen en bijzonder omvangrijk beloven te worden. De nationaal liberale partij komt reeds Dinsdag bijeen, de vooruitstrevende volkspartij Woensdag, de sociaal democratische Donderdag, de conservatieven hebben twee vergaderingen uitgeschreven, n.l. Woensdagavond en Donderdag. Het centrum heeft tot nu toe nog geen partijvergadering bijeengeroepen.

— Het spoorwegpersoneel in Duitschland, dat tot nu toe nog van den militairen dienst is vrijgesteld, heeft de waarschuwing ontvangen, zich gereed te houden, daar het elk oogenblik de oproeping kan verwachten.

—— Het Jong-Turksche comité houdt tegen 't eind van deze maand voor het eerst sedert 3 jaar weder een partijkongres te Konstantinopel, waarop 300 afgevaardigden uit de provincies worden verwacht.

—— Naar wij vernemen, had de « Colchester », van de Great Eastern, die naar Zeebrugge is opgebracht, niets anders aan boord dan de gewone paketpost en drukwerk voor de Engelsche geïnterneerden.

Na hetgeen er met kapitein Fryatt van de « Brussels » is gebeurd, zijn de kapiteins van de op Nederland varende booten der maatschappij vervangen door andere.

Buitenland

STAKING TE NEW-YORK

New-York, 23 September. — Ten gevolge van de weigering der werkgevers om aan het personeel der tram en der stedelijke spoorwegen toe te staan zich bij de vakvereenigingen aan te sluiten, hebben de vertegenwordigers van de georganiseerde arbeiders in vrijwel alle bedrijven van New-York last gegeven Woensdagochtend om 8 uur het werk te staken. Als dit bevel wordt opgevolgd, zullen duizenden fabrieken gesloten worden en zal het verkeer met voertuigen en het werk in havens en dokken stop staan.

Binnenland

UIT VLAANDEREN

Eindelijk geknipt te Denderleeuw. — Zekere E. Van Mol, 27 jaar, was over eenige weken in Beroep tegen zijn 15 jaar dangarbeid, voor erge feiten. Tijdens zijne overbrenging naar Gent, zegde hij tegen zijne bewakers dat hij eens naar de W.-C. moest. Hij maakte gebruik van een oogenblik onoplettendheid om zijn bewaker een erge slag in het gelaat te geven en sprong langs het kabinet uit den trein. De kerel is Maandag te Denderleeuw in zijne woning teruggevonden. De plaatselijke politiekommissaris, M. Asscherickx, hield hem aan en bracht hem naar Aalst in de Pupillenschool tot zijn reisje naar Oudenaerde. Dit feit bracht te Denderleeuw zooals te Aalst eene groote opschudding, gelijk men wel denken kan.

Bandietenstreek. — Sedert geruimen tijd krijgt het thans onbewoond buitengoed van M. Van Muylen, Gentschesteenweg, te Aalst, het herhaald bezoek van dieven. De hovingen worden letterlijk kaal geplukt. Verleden Vrijdag nacht hadden de tot nu toe onbekende kerels het gemunt op eene partij aardappelen, die ten einde den hof staan. Ditmaal echter kwamen zij in aanraking met den zoon van den hovenier, wien zij te lijve vielen en met groote messen poogden af te maken, gelukkiglijk kon deze uit de handen der bandieten ontsnappen. Men zoekt de misdadigers ieverig op.

Schielijke dood. — Verleden Zaterdag morgend, rond 11 ure, bevond zich den genaamde Buys Camiel, oud 70 jaren, op de wekelijksche markt te Aalst. Aan de Keizerlijke Plaats zakte hij bewusteloos neer en wanneer men hem opnam stelde men vast dat Buys opgehouden had te leven. Een bijgeroepen geneesheer schreef de dood toe aan eene hartaderbreuk. Het lijk werd onmiddellijk naar de Zonnestraat overgebracht.

Fruitdieven te Herdersem. — Dieven zijn verleden nacht in den boomgaard gedrongen van Th. S... en hebben al de fruitboomen leeggeplunderd. Men denkt op het spoor der daders te zijn.

Een meisje overreden te Aalst. — De 7-jarige Malvina Steenhout, wonende in de Breedestraat bij haren oom, werd Maandag morgen, rond 8 ure, door eene brouwerskar in de Tramstraat overreden. Het kind werd van onder het voorwiel gehaald met zulke kneuzingen dat de bijgeroepen geneesheer voor het leven van het lachtoffer vreest.

De Hop in het Aalstersche. — Zaterdag waren op de markt te Aalst, 16 balen hop te koop gesteld, redelijk goed van tot 56 fr. de 50 kilos.

Nog altijd dezelfde onvoorzichtigheid. — Zaterdagmorgen ontstak Maria Verré 24 jaar, huisvrouw Maurice Bayens, hare stoof, te Berlaere. Ten einde het vuur aan te wakkeren begoot zij het brandhout met petrool. Eensklaps ontplofte de kruik en het brandende vocht deelde zich aan hare kleederen mede, waardoor zij welhaast, door vlammen omringd was en vreeselijke brandwonden aan de beenen en het onderlijf bekwam. Haar echtgenoot in de nabijheid zijnde, wierp een deken om haar lichaam en kon aldus de vlammen uitdooven. De geneesheer Lemmens, in alle haast ter plaatse geroepen, heeft het slachtoffer de eerste zorgen toegediend, hetwelk zich voor het oogenblik in een zeer bedenkelijken toestand bevindt.

Noorlottige uitval. — Wij hebben verleden week het voorval gemeld van een Zwitser, Lij name Forster Theofiel, wonende te Denderleeuw-bij-Ninove, die te Aalst plotseling zinneloos geworden was en naar een gesticht te Gent overgebracht was. Thans vernemen wij dat de ongelukkige Dinsdag morgen overleden is.

De aardappelkwestie te Aalst. — De bureelen der verschillige vakbonden worden dagelijks overstroomd door klachten van werklieden, die zich in de onmogelijkheid bevinden zich aardappelen aan te schaffen. En zeggen dat er nu geen spraak kan zijn van te kort, want wij zijn in den vollen aardappeloogst!

Het Voedingskomiteit kan enkel aan de behoeftige werklinden de helft aardappelen bezorgen, van de hoeveelheid waarop ze wekelijks recht hebben.

Hoe dit komt? Wel omdat het zich de noodige hoeveelheid niet kan aanschaffen, enkel en alleen omdat het zich strikt aan den gestelden hoogste prijs houdt. Middelerwijl kan iedereen vaststellen dat de welstellende menschen hunne provisie opdoen zoodat deze niet zullen te vreezen hebben voor aardappelennood. Het is zelfs de behoeftige werklieden onmogelijk, zich aardappelen aan te schaffen bij de gewone aardappelen-winkeliers, omdat dezen den hoogsten prijs niet **kunnen** verbiedigen.

Indien er vanwege de bevoegde overheid geen bevel uitkomt, waardoor de boeren van stad en buiten verplicht worden eene genoegzame hoeveelheid aardappelen te leveren aan het Voedingskomiteit of aan het Schepenkollege, dan zitten de behoeftigen voor er eenige weken verloopen zijn, totaal zonder aardappelen! En de Winter is toch zoo lang...

Laat ons hopen dat er verbetering in dien toestand zal tot stand komen.

Dwaze wraak te Assche. — In den drinkwaterput, waaruit men het water met een emmer bovenhaalt, en waarvan zich de gezinnen Petrus Verrijken en de We Van Cauwenberghe moeten bedienen, heeft men Zondag morgen eene hoeveelheid pertool gegoten. Toen Verrijken des morgens water putte voor den koffie, was er nog niets aan, maar toen men water haalde voor het middageten was het effenaf petrool. Het inzicht der onbekende misdadigers is zeker eene dwaze wraak geweest. Men zoekt ze ieverig op.

Schielijk overlijden op een kerkhof. — Zondag namiddag toen M. Seytz, tandarts, met zijne echtgenoote en dochter het Kerkhof van St-Amandsberg verliet, zakte hij schielijk ineen ten gronde. De grafmaker, geholpen door twee andere personen, droegen M. Seytz in het wachthuisje. Dokter De Reuse, die seffens ter plaatse kwam, kon enkel nog den dood vaststellen, welke hij aan eene hartaderbreuk toeschrijft. Het lijk werd in een rijtuig naar zijne woning overgebracht.

Diefstal te Schoonaerde. — Verleden week heeft men ten nadeele van M. Deurinck, olieslager, 117 roeden aardappelen gestolen, die in het veld genaamd «Vierbundel» geplant waren, grondgebied Wielzelen. De diefstal werd gepleegd bij klaren dag door een groep personen van de gemeente Lede; men spreekt van eene bende van 50 tot 60 dieven! Velen ervan zijn gekend en het Parket heeft de zaak in handen.

Koe gestolen te Evergem. — Op de Hofstede Dollaert, wijk « Doornzeele », is verleden nacht eene schoone koe gestolen, ter waarde van 1500 fr.

— Ook in de fabriek Hoorebeke, wijk « Langebrugge », zijn dezelfden nacht zeven lange riemen gestolen, ter waarde van 800 fr.

UIT GENT

BELANGRIJK BERICHT VOOR DE GENTENAARS. — Verkrijgbaar te Gent bij de verkoopers van het «Vl. N.» en in al de boekhandels, de « Brieven van Zebedeus of de Belanghebbenden van het Bombardement », een kluchtig verhaal uit den tijd van het bombardement van Antwerpen.

Prijs per aflevering: 10 centiemen.

Het boekje zal 4 afleveringen loopen.

Ieder Gentenaar zal met genoegen dit lachwekkend boekje willen lezen.

Bezweken. — De vrouw Coleta Opdorp, echtgenoote Dist Pieter, wonende Hertogstraat, 6, die Maandag l.l. zulke erge brandwonden bekwam door het gieten van benzol in hare stoof, is Vrijdag namiddag, om 4 uur, in het hospitaal te midden der schrikkelijkste pijnen overleden.

Doodelijk ongeluk. — De genaamde Van Driessche Gustaaf, oud 58 jaar, daglooner, wonende Molenaarstraat, 42, is Vrijdagmorgen, rond 11 uur, op den Kortrijkschen Steenweg, nabij de Ster, door een rijtuig omgeworpen en in bedenkelijken toestand naar het hospitaal overgebracht. Het slachtoffer is rond den middag overleden.

Botsing. — Vrijdagavond, rond 9 uur, had op den Brugschen Steenweg eene botsing plaats tusschen een tramrijtuig en het gespan van den landbouwer Aug. Maesschalck, van Mariakerke, door hem zelf gevoerd. Beide voertuigen werden

Onze Vlaamsche Verjaardagen

VOOR DE KOMENDE WEEK

Maandag

25 September 1881. — Grootsche hulde te Brussel aan Hendrik Conscience, bij gelegenheid der verschijning van « Geld en Adel », zijn honderdste boekdeel.

Dinsdag

26 September 1897. — Het eerste Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Kongres grijpt plaats te Gent, ingericht door hoogleeraar Mac Leod.

Woensdag

27 September 1826. — Geboorte van Pastoor L. de Bo, geëerd West-Vlaamsch letterkundige; overleden te Poperinghe 25 Augustus 1885.

Donderdag

28 September 1872. — Professor J. Stocher, van Luik, spreekt in bijzijn van den Koning en ministers eene rede uit ten voordeele van het aanleeren der Nederlandsche taal.

Vrijdag

29 September 1887. — Stichting te Antwerpen van de Studentengilde «Eigen Taal, eigen Zeden», in wier schoot de eerste Vlaamsche leergangen voor Hoogeschooluitbreiding werden ingericht.

Zaterdag

30 September 1912. — Verschijnen van Hippoliet Meert's meesterlijk en afdoend antwoord op Jules Destrée's « Lettre au Roi ».

Zondag

1 Oktober 1814. — Bij koninklijk Besluit wordt door Willem I het Nederlandsch als landstaal hersteld in de Vlaamsche gewesten van België.

---

beschadigd en de geleiders door de glasscherven licht gekwetst.

Vlaamsche Schouwburg. — Men deelt ons mede: De openingsvertooning heeft plaats Maandag 2 Oktober en zal bestaan uit het lyrisch drama « Cavaleria Rusticana », muziek van Maxagni, vertolkt door de kunstenaars der Henderick-Concerten. Het muzikaal gedeelte is gansch gewijd aan de werken onzer Belgische toondichters. Op het programma komt voor de prachtige kantate « Zaaitijd », van Moereman, door 125 uitvoerders.

Locatiebureel in den Vlaamschen Schouwburg, alle dagen van 2 tot 6 ure.

Levensmiddelen. — Het Nationaal Hulp- en Voedingskomiteit zal gedurende de week van 25 tot 30 September de volgende waren in zijne magazijnen te koop stellen:

Voor allen: zout fr. 0.10 (zonder rantsoen; rijst fr. 0.66 (rantsoen 250 gr. per persoon).

Voor de eerste helft der nummers: Smout fr. 2.30 (rantsoen 250 gram per persoon); gebrande tarwe fr. 1.00 (rantsoen 250 gram per persoon).

Voor de tweede helft der nummers: Witte bloem fr. 0.60 (rantsoen 200 gram per persoon).

Leergang van gewapend betonwerk (beton armé). — Men meldt ons: Den 1sten Oktober zal de adultenleergang over gewapend betonwerk ter stedelijke ambachtschool Nicaise aanvangen. Hij zal duren tot einde der maand Maart 1917. Er zal per week tweemaal 1 uur les gegeven worden: den Zondagmorgen en 's avonds in de week. De belanghebbenden worden verzocht hunne aanvraag te laten geworden vóór 25 dezer aan den bestuurder der school, Godshuizenlaan, 143.

UIT HENEGOUWEN

LOVERVAL. — Poging tot moord. — De vreedzame gemeente Loverval is en ontroering gebracht door een moordpoging op den persoon van eene arme oude vrouw van 83 jaar. Woensdag, tegen den middag traden twee kerels binnen in de kleine herberg, welke de ouderlinge openhoud. Een van de twee vroeg hoe laat het was. Vrouw Bolle — dat is de naam van de tachtigjarige — ging zien in het aanliggend vertrek, waar één der bandieten haar volgde, zich op haar wierp en zijn hand in haar mond stak om haar het schreeuwen te beletten; maar de ongelukkige verdedigde zich zoo goed het ging, terwijl de booswicht haar onophoudelijk met de vuist op het hoofd sloeg en trachtte haar de tong uit te rukken. Hij riep zijn makker te hulp, die de wacht hield en vroeg hem een mes om er mede gedaan te maken, maar op dit oogenblik, kreeg deze twee mannen in 't gezicht die naar het huis toekwamen en hij nam de vlucht naar het Joncretbosch, achtervolgd door de twee aankomenden. De bandiet, die vrouw Bolle vasthield, vluchtte insgelijks, den schijn aannemende of hij ook den eersten boosdoener achtervolgde. Door deze list kon hij evenals de andere het Joncretbosch bereiken.

De bandieten zijn twee onbekenden, 20 tot 25 jaar oud schijnende. Het slachtoffer, ondanks haar hoogen ouderdom is nog van een sterk gestel; zij zal spoedig weer van haar hevige aandoening genezen zijn.

CHARLEROI — Brand. — In de rue des Rivages woont een gezin van tachtigjarigen, die kolen en hout verkoopen. Een brand is in den stal uitgebroken, welke zich achter hun kleine woning bevindt en ondanks de pogingen der brandweer in asch gelegd. Men kon de ezel, welke de kar van de oudjes op hunne dagelijkschc tochten door de stad voorttrok, niet redden. De oude stumpers zijn heelemaal geruineerd, want dit verlies berooft hen van een kostbare hulp in hun kleine broodwinning.

Nieuws uit Brussel

VOOR DE WEEZEN. — Ten einde voor de toekomstige inrichtingen als het « Tehuis voor Weezen » over de noodige krachten te beschikken, wat betreft de opleiding der kleinen, wordt een normale leergang ingericht voor opvoedsters, bestuursters en leidsters van pensionaten, weeshuizen, enz., die weldra zal geopend worden, en waar wekelijks zes uren les zal gegeven worden. Voor inlichtingen zich schriftelijk te wenden tot het sekretariaat, 80, Keyenveldstraat.

DE VARKENS. — Sedert eenigen tijd werd het varkensvleesch van week tot week duurder, en 't publiek dacht dat de varkensbeenhouwers geld met hoopen verdienden. 't Schijnt echter niet zoo te zijn, als men de belanghebbenden hoort spreken. Reeds meermalen had de Vereeniging der Varkensbeenhouwers vergaderingen belegd, waarop naar middelen werd uitgezien om den gedurigen opslag te keer te gaan; deze opslag was het gevolg van de handelwijze van spekuleerders en opkoopers, die de varkens op den buiten gingen opzoeken en ze dan rechtstreeks naar het slachthuis brachten. Eens geslagen, werden de diertjes aldus aan de beenhouwers verkocht, die dan den prijs moesten betalen door de spekuleerders geëischt.

De Vereeniging kwam tot het besluit dat de eenige oplossing aan dien toestand was, de spekuleerders te verplichten de varkens ter markt te verkoopen, levend, en te bekomen van de slachthuisbesturen dat enkel varkens welke ter markt verhandeld werden, zouden geslacht worden. Met dit doel werden voetstappen aangewend bij het gemeentebestuur van Anderlecht dat, int overeenkomst met de overheden van 't militaire bestuur, besloten heeft aan de varkensbeenhouwers voldoening te geven, zoodat we te Anderlecht voortaan alle Dinsdagen varkensmarkt zullen zien houden. Als nu het varkensvleesch goedkooper wordt, zullen we de beenhouwers zegenen uit den grond van ons hart!

VERGOEDING. — Een Brusselsch blad deelt mede dat het gemeentepersoneel, dat nog steeds zijn volle salaris van vóór den oorlog trekt, reeds 200.000 fr. vergoeding kreeg voor de levensduurte. Dat kan nogal tellen, en niet zonder reden vindt onze konfrater dat de gemeentebedienden voor de Brusselsche belastingbetalers dure vogels worden!

VACANTIEWANDELINGEN. — Tijdens de vacantie werden in de Brusselsche gemeentescholen een groot aantal scholieren toegelaten tot de soep; des morgens kwamen deze kinderen ter schole om er een koek te eten, met witte bloem gebakken; en te 4 uur des namiddags kregen zij dan nog een maaltijd. De zeer zwakke kinderen kregen daarenboven des middags nog een bijzonder noenmaal.

Deze leerlingen nu werden door onderwijzers, die zich daartoe vrijwillig aanboden, alle twee dagen op de ingerichte wandelingen vergezeld, en de uitslag dier instelling is zoo goed meegevallen dat het van nu af vaststaat dat de vacantiewandelingen voortaan ieder jaar zullen heringericht worden.

Nu het schooljaar herbegonnen is bemerkt men dat tallooze leerlingen uit de betalende scholen heden naar de gemeentescholen komen, wat te begrijpen is doordien de opoffering voor vele ouders te zwaar is geworden.

IN DE HALLEN. — Deze week werd in de gemeentelijke beenhouwerij het kookvleesch verkocht tegen 4-4.50 fr. het kilo; de karbonaden 4.50-5.00 fr.; roesbeaf met beenderen 6.00-7.00 fr. het kilo.

In de binnenste toogbanken werd Hollandsche- en Goudakaas verkocht aan 6.00-6.50 fr. den kilo; Hervekaas wordt in vier gesneden en kost 0.45 fr. het stuk; Brie kost 2.50 fr. de doos; en voor 1 fr. 50 hebt ge 'nen bokaal rollmopsen; gemengde koffie die « Ideal » genoemd wordt kost 3.40 fr. den kilo, en koffie per occasie (niet reklameeren nadat ge hem hebt gekocht) kost 4.50 fr.; blinkdoozen van 0.15-0.40; stekskens aan 1.50 fr. de vijf pakken; chocolade aan 3, 4 en 4.50 fr. volgens merk.

Een gebeurtenis van belang: in de afdeeling waar de kaas verkocht wordt is aangekondigd dat er in 't kort boter zal tekoop worden gesteld aan de maximumprijzen.

Er werd van niets anders gesproken, in de Hallen!

KUNST. — Een tentoonstelling is op dit oogenblik geopend in het werkhuis van den Vlaamschen beeldhouwer Mathieu Demarez, 585, de Smet de Nayerlaan, te Laken; zij is voor het publiek toegankelijk, alle dagen van 3 tot 6 ure, tot op Zondag 1 October inbegrepen. Men betaalt 25 centiemen inkom, welke gestort worden in de kas der liefdadige Werken. Buiten de werken van den beeldhouwer zelf is er nog werk tentoongesteld van de kunstenaars Herman Bogaerd, Ch. Counhaye, A. Grootaert, Frans Holst, V. Vanderpoorten, G. Van Esterghem, Jan Van Looye en Wil Vermeersch. Een bezoek aan dit klein Salon is zeer aan te bevelen!

HET VEE. — Op de markt van Anderlecht werden verleden week tekoop aangeboden: 252 ossen, 34 stieren, 693 koeien, hetzij 879 stuks hoornvee, welke op 13 Sept. 1916 ter markt kwamen tegen 1,404 verleden jaar. Van 9 tot 16 September werden er 377 schapen verkocht.

NIEUWE SCHOOL. — Te Laken zal vanaf Maandag 22 Octtober eene gemeenteschool van den 4n graad geopend worden voor de kinderen die het 6e studiejaar der gemeentescholen hebben uitgedaan en zich willen voorbereiden tot het aanleeren van een ambacht.

WAT EEN ARME SUKKELAAR! — Een man van Alsemberg, zekere T. I..., ontmoette eergisteren drie vrouwen te St-Gillis en bracht met hen den avond door aan de Barreel van St-Gillis. Dronken geworden, verliet hij zijn gezellinnen rond middernacht en de vrouwen verlieten hem. Maar zijn booze geest fluisterde hem in ze te volgen en te bespieden waar zij woonden. Hij zag ze een huis der Vestingstraat ingaan, en ging zich verbergen aan de deur eener tegenoverstaande woning. Maar, o ongeluk! M. T. L..., was zijn evenwicht kwijt, de deur was niet vast, en daar viel de vent achterover en kwam terecht in den gang der woning! Nu begon de reeks zijner ongelukken: een huurling, meenende met een dief te doen te hebben, begon om hulp te roepen en schreeuwde van « Houdt den dief! » tot de politie bijkwam; hij had de deur vastgemaakt om te beletten dat T. L.., loopen zou gaan. Een gardevil bracht onze vent dus naar het kommissariaat. Maar toen zij daar aankwamen bevond er zich zekere J..., oud-gemeenteraadslid van Anderlecht, die zinneloos was geworden. Niet zoodra had hij T. L..., gezien of hij wierp zich op hem, roepende: « Ah, dat is de moordenaar! Daar is die dief! » en terzelfdertijd sloeg hij den armen sukkelaar met geweld de vuist in het aangezicht zoodat hij me bloedenden neus op den vloer rolde. En ondanks al zijn uitleggingen werd hij nog tot den morgen in den « bak » gezet! Die heeft geen « chance » gehad, waarachtig niet!

NUTTIGE VERWITTINGEN. — Door het gemeentebestuur van Laeken werd ons volgende verwittiging aangeplakt:

« Eenieder die duiven houdt is genoodzaakt aan den burgemeester een dubbelen lijst te doen geworden van de duiven die bij bezit en van diegenen geboren dit jaar.

» Vanaf heden kunnen de belanghebbenden in het politiebureel van hun kwartier deze lijsten bekomen, die ten laatste op 15 Oktober moeten ingeleverd worden. »

— M. Mettewie, burgemeester van Molenbeek, liet een aanplakbrief verspreiden waarbij gezegd wordt dat de Duitsche Overheid reeds meermalen ondervond dat er nu nog personen zijn die geen persoonsbewijs bezitten, en dat daartegen de strengste maatregelen zullen genomen worden. Derhalve worden de belanghebbenden ten zeerste aangezet dadelijk hun persoonsbewijs op het gemeentehuis af te halen.

— Te Koekelberg werd een plakbrief verspreid, zeggende dat de jongelieden der gemeente, die de lessen der Molenbeeksche teekenschool willen volgen, zich zoo spoedig mogelijk moeten laten inschrijven, ten gemeentesekretariaat.

WERK DER BEPROEFDEN. — Dit werk, onder voorzitterschap der gravin de Liedekerke, heeft sedert het oogenblik der stichting reeds 200,000 rantsoenen uitgedeeld aan beproefden uit de burgersklasse die zich tot het Werk wenden. Met den dienst der overnachting werden alle maanden 6,000 eieren uitgedeeld. Meer dan 850 personen werden ondersteund. Het Werk doet derhalve een oproep tot de bevolking opdat een goed onthaal zou worden voorbehouden aan de verkoopsters van den almanak voor 1917 die zich eerstdaags zullen aanbieden.

LEERGANGEN. — De algemeene leergangen van de Teaching-Club worden hernomen op 2 October a.s., in de Troonstraat, 146, en worden gegeven van 6 tot 10 ure 's avonds. De meest gebruikte talen, de handelswetenschappen, de wiskunde, fysiek, scheikunde, steno-dactylografie worden er onderwezen aan al de personen van beider kunne van minstens 15 jaar oud. Inlichtingen kunnen bekomen worden in het sekretariaat, van heden af iedere dag tusschen 10 en 1 en 6 en 9 ure.

BURGERLIJE STAND. — Tijdens de 32e week van 1916 werden er te Brussel 28 geboorten en 43 sterften aangestipt; er kwam geen enkel geval van besmettelijke ziekte voor. Vier personen overleden aan longtering, 5 aan kanker.

In de voorgeborchten der hoofdstad stelde men 104 geboorten en 105 sterften 8.5, een sterftecijfer van 8.6 per 1000. Te Anderlecht en te Elsene werden gevallen van typhus vastgesteld. 12 personen overleden aan longtering, 13 aan kanker, 22 tengevolge van hartziekte.

Voor Groot-Brussel bracht dus de 32e week 132 geboorten (8.5 per 1000) en 148 sterften (9.5 per 1000).

Stadsnieuws

AAN ONZE LEZERS. — Wij verwittigen onze lezers die in de stad wonen dat eerstdaags de kwijtbrieven voor de driemaandelijkschc abonnementen zullen aangeboden worden.

Onze abonnementen van buiten de stad worden verzocht het bedrag van hun abonnement per postwissel te zenden naar ons bureel Roodestraat, 44.

Nog de Betooging voor de voedingsverzorging

Wij vergaten nog te schrijven dat de vrouwelijke manifestanten voorop een zwart vlag droegen dat haar door de politie ontnomen werd. Het zij ons terloops toegestaan een aanmerking te maken die reeds door velen onzer stad geuit werd, nopens de houding der manifestanten. Wij begrijpen best dat men om tegemoetkomingen en verbetering van de toestanden bij de overheden aandringe, doch keuren het ten zeerste af dat zulks moest gepaard gaan met eene manifestatie waarvan het karakter alles behalve waardig was. Zij die tegenwoordig waren bij hetgeen b. v. in de Jezusstraat Zaterdag gebeurde, zullen dit ten volle beamen. Meer hoeft niet gezegd te worden.

Langs den eenen kant wil men van het stadsbestuur verbetering in de bevoorradingstoestanden bekomen en langs den anderen kant gaat men er 't verwezenlijken van onmogelijk maken door de stad in moeilijkheden met de andere overheden te brengen. Trouwens een waardige betooging — dit staat ontegensprekelijk vast — zal meer vruchten afwerpen dan dwaas geter en zinloos kabaal.

Nog een aanmerking: 't Is alles heel wel tegemoetkomingen tegenover de dopperskaste te laten gebeuren, maar ook het overige deel der bevolking, w.i bedoelen de niet-ondersteunden, zouden niet mogen vergeten worden. Een betooging van die zijde kan niet plaats grijpen om heel begrijpelijke redenen, en de taak ligt dan ook aan ons gemeentebestuur tot die verbetering in de toestanden voor dit deel der bevolking het initiatief op te nemen.

Aan de doppers heeft men de belofte afgelegd de hoeveelheid brood wekelijks te verhoogen, maar noch **vrees** noch **eerbied** voor een gedeelte onzer bevolking, de doppers, zouden het feit kunnen verontschuldigen dat de niet-ondersteunden nog langer dezelfde verbeteringen zouden moeten ontberen. Of houdt het stadsbestuur er een andere meening op na?

Nieuwe leergangen worden gevormd, zoowel in de week als Zondags 's morgens, voor boekhouden, snel- en machienschrift, in **Ecole Speciale, Hopland,** 19, 15 fr. voor eenen volledigen leergang welke 4 maanden duren zal. Inlichtingen kosteloos Hopland, 19. 1921

Aan ons Gemeentebestuur. — Aardappelaanplantingen. — Verschillende lezers van ons blad dringen erop aan, dat het gemeentebestuur er zou toe besluiten een 50-tal hektaren van hare landen in gereedheid te brengen, ten einde er in het begin van de Lente 1917, aardappelen op te planten voor het algemeen welzijn.

Ons Stadsbestuur is in het bezit van talrijke werklieden om dit werk te verrichten, en indien het mocht blijken dat het werklieden-aantal onvoldoende is, kan het noodige personeel nog aangeworven worden om de landen in gereedheid te brengen. De noodige meststoffen kan ons stadsbestuur bekomen van het bestuur van den Reinigheidsdienst. Een andere bediendengroep zou tevens waak kunnen houden over de veldvruchten en in de onmogelijkheid zijn den noodigen landbouwarbeid te verrichten.

In het openbaar belang en als bestuur eener groote stad zal de gemeente Antwerpen, zonder twijfel het noodige « zetgoed » kunnen invoeren uit den vreemde.

OPENING DER SCHOLEN

Huis MOORTHAMERS

24, RUBENSSTRAAT, 24

Zonder bijhuizen

In- en verkoop, verwisselen van alle soorten van boeken.

Schoolboeken voor alle scholen.

Aankoop van bibliotheken 1980

Stadsbedienden moeten gaan « bakken ». — Men zou zeggen dat onze stedelijke magistratuur een heel zonderlinge opvatting heeft van de ernstige tijden die wij thans beleven. Dat duizenden menschen tegenwoordig verhongeren en verarmen, zóó dat het tot publieke manifestaties komt, schijnt hen weinig te kunnen deren. Intusschentijd gaan van uit het middenbestuur tegenover de buitendiensten de oude, kleingeestige kuiperijen volop hun gang. Zoo vernemen wij uit zeer goede bron dat b. v. op den Havendienst, Oude Leeuwenrui, 23, de klerken die vergeten op het kontrooluurwerk te teeken, als straf des Zondags 's morgens als kleine jongens moeten gaan « bakken ».

Wij vinden dit eenvoudig schandelijk, daar wij vele klerken van den Havendienst sedert jaren persoonlijk kennen en weten dat het menschen zijn die door gansch onzen handel geprezen werden om hunne bereidwilligheid en breeden administratieven geest.

Rechterlijk Nieuws

De eigenliefde van een dief

Een raar mensch, hij die dezer dagen voor de Vacantiekamer onzer stad terechtstond wegens ontvreemding van een brieventasch.

Deze had hij ontfutseld aan een vriend, met wien hij, — alsook met diens vrouw, een avond « op zijn pintjes » was geweest. Het drietal was verscheidene uren samengebleven, en er waren er « heel wat » gesnapt. Toen, na het uur van scheiden, de echtelingen tehuis kwamen, bemerkte de man dat de portefeuille met bankbriefjes en diamantpoeder, die hij heel den dag in den binnenzak van zijn jas had gedragen, er niet meer was.

De « vriend » werd verdacht en men vond nog 571 frank in zijn bezit. Hij poogde niet eens te loochenen.

— Wel ja, zei hij, ik heb het «gepakt», en daar ik nu « beetgenomen » word, wil ik er ruiterlijk voor uitkomen!

Dit was cordaat gesproken.

— Waar zijt ge met het overige geld gebleven; want klager beweert dat er 615 frank in stak — en waar met den diamantsnuif?

Nu stoof betichte verontwaardigd op:

— Neen, zóo moet het niet gaan! viel hij uit. Ik wil wel dat men me straffe voor 't geen ik gepikt heb, doch niet voor hetgeen ik niet moet verantwoorden! In de tasch zat maar 543 frank — geen duit meer! En klager moet zijn bezit niet vergrooten op mijn rug!

— Doch er is toch meer ten uwent gevonden, merkt de voorzitter aan, zoodat uwe bewering onbestaanbaar is.

— In 't geheel niet. Denkt gij dat ik ook geen geld had? Ik was met 90 frank van huis gegaan, en toen ik thuis kwam, had ik er nog 60. Ik had ook tournêekens betaald, hoor! Men heeft 571 frank bij me gevoden, ja, maar er waren er 60 van mij bij. En dan wil ik niet dat ik voor méér veroordeeld worde!

— En het diamantpoeder?

— Dit heb ik maar weggegooid!

De rechtbank heeft de eigenliefde van dien olibrius willen sparen, en in haar vonnis gezegd:

« Aangezien betichte minstens 400 fr. ontvreemd heeft... »

Daar moest hij zeker mee tevreden zijn!

De opgelegde straf was 8 maand gevang en 100 frank boete.

Trekkingen

LEENING VAN LUIK (1905)

68ste trekking. — 15 September 1916.

S.	9122 n.	8,	uitkeerbaar met	fr. 20,000
S.	3432 n.	11,	»	» 500
S.	18466 n.	5,	»	» 250
S.	10926 n.	2,	»	» 200
S.	6066 n.	16,	»	» 200
S.	6066 n.	20,	»	» 150
S.	18466 n.	2,	»	» 150

De volgende obligatiën zijn uitkeerbaar met 125 frank:

10926	12	3984	5	3984	10	10926	19
12787	9	9123	10	14644	15	1714	12
6066	6	1714	6	19270	1	2341	24
18466	15	3432	6	10923	14	18481	12
8873	11	18466	20				

De volgende reeksen worden uitbetaald met 110 frank:

1714 14044 8873 19270 18466 9122 2341 6066 10926 9934 10481 3480 12737

Akten van Handelsmaatschappijen

neergelegd ter Griffie der Handelsrechtbank van Antwerpen

Neerlegging van standregelen. — De « Danske Genforsikring », naamlooze maatschappij van herverzekeringen, gevestigd te Kopenhagen, heeft hare standregels neergelegd ter griffie der Handelsrechtbank van Antwerpen. Het maatschappelijk kapitaal beloopt 10 millioen kronen, verdeeld in aandeelen van 100 en 500 kronen ieder.

— De verzekeringsmaatschappij « Den Kjobenhavnske So-Assurance-Forening limiteret » (Kopenhagener See-Assecuranz-Vereins limitert) gesticht in 1852, heeft hare standregels ter griffie neergelegd.

— Het blijkt uit eene onderhandsche akte, in dato 25 Oogst 1916, dat M. Fritz Wilhelm Horschitz, in zijne hoedanigheid van mede-vereffenaar der maatschappij in gezamenlijken naam « Staackman, Horschitz & Co, in vereffening », te Antwerpen, volmacht verleend aan M. Peter Westphal, koopman te Antwerpen, ten einde hem als mede-vereffenaar te vertegenwoordigen bij het regelen der kleine looperide zaken van gezegde firma in vereffening en, te dezen einde, zich geheel en gansch met zijne belangen te gelasten.

— Het blijkt uit eene onderhandsche akte, in dato 11 September 1916, dat M. Otto Kernkamp, handel drijvende onder de firma « F. Kernkamp », te Antwerpen, volmacht geeft aan zijnen broeder, M. Ernest Kernkamp, handelsbediende, te Antwerpen, ten einde samen met eenen der gezamenlijke volmachtdragers der firma te onderteekenen, zooals in de akte is vermeld.

LAATSTE UUR

FRANSCH LEGERBERICHT

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Zondag 24 September. — Officieel:

Ten N. van de Somme heeft de Fransche artillerie zich werkzaam getoond tijdens den nacht. De Duitschers hebben zwak gereageerd. Dezen morgen werd een Duitsche aanval op de hoeve van het Bosch Labe en op de Fransche stellingen ten Z. hiervan onder een verwoed vuur der Fransche machinegeweren en kanonnen begonnen. De Duitschers werden verstrooid vooraleer de Fransche linies te kunnen naderen, talrijke lijken op het terrein achterlatend. Op den rechteroever van de Maas hebben de Franschen gemakkelijk verschillende Duitsche aanvalspogingen afgeslagen op den Peperheuvelrug en ten Z.-O. van Thiaumont.

Het oproer in Nederlandsch Indië

Amsterdam, 23 September. — De «Telegraaf» meldt uit Weltevreden: De opstandelingen hebben een tweeden aanval op Weltevreden ondernomen, doch werden teruggeslagen. De Europeanen bevinden zich in de forten Moeara Tebo in zekerheid.

Luchtaanval bij Dover

Berlijn, 24 September. — Officieel:

Op 22 September, te 9 ure 's avonds, werden door een onzer in Vlaanderen stationneerende vliegtuigen, militaire barakken bij Dover met bommen belegd.

De « Prins Hendrik » opgebracht

Den Haag, 23 September. — Het Correspondentie-bureau vernoemt, dat het stoomschip « Prins Hendrik », der Zeevaart-lijn, naar Zeebrugge is opgebracht geworden.

Amsterdam, 23 September. — Het « Handelsblad » merkt bij het opbrengen van het stoomschip «Prins Hendrik» aan, dat van contrabande geen spraak kan zijn, daar het schip volstrekt geen lading aan boord had. Men kan aldus voor zeker aannemen, dat de opbrengst slechts tijdelijk zal zijn.

Vlissingen, 23 September. — Het stoomschip « Prins Hendrik » is opnieuw vrij gelaten en heeft rond halftwee het lichtschip « Schouwenbank », op weg naar Engeland gepasseerd. Het kan nog heden avond in Londen aankomen.

Vlissingen 23 September. — De «Prins Hendrik» is nabij 't lichtschip Schonk» voor anker gegaan. Het gaat eerst mormorgen naar Gravesend verder.

Het wordt aldus morgen in Grimsby terug verwacht.

Maandag morgen gaat hier het stoomschip « Koningin Regentes » weg.

Brievenbus

J. S. — Boekhandel Forst, Meir, Antwerpen.

Veroordeelingen

Tusschen den 15den en den 22sten September zijn de volgende straffen uitgesproken geworden:

a) Door den Goeverneur: J. H. v. d. Heyden, Brussel, meldde zich niet aan als voormalig Belgisch soldaat, 3 m. gev.; A. Vilfroy, Antwerpen, leverde wapens, ammunitie en zink niet af, 3 m. gev.; V. Schneeuwagen, Hemixem, maakte zich voortdurend schuldig aan verboden briefvervoer, 2 m. gev.

b) Door het Goevernementsgericht: I. Putenys-de Ridder, Antwerpen, beschimpte en bedreigde een Belg wegens zijn vriendschappelijke houding ten opzichte van de Duitschers, 2 m. gev.; J. v. d. Bosch, id. verboden briefvervoer, 3 m. gev.; F. W. Bernaerts, id., verspreidde niet-gecenseureerde druksels, 1 jaar gevangenis; L. v. d. Eynden, Boom, verleende hulp bij het ongeoorloofd vervoer van brieven, 3 m. gevangenis.

c) Door den Kommandant: J. L. Sanens, Antwerpen, vervoerde zonder toelating minerale olie, 3 mark; A. de Clopper, J. van Aalst, J. van Sesil, G. Benoyt, F. Diervens, M. v. d. Broeck, J. van Parys, J. Wolfhagen, C. Cockerols, allen van Antwerpen, vervoerden aardappelen zonder geleibrief, elk 3 mark; J. Verheyen en J. Serdongs, id., id., 10 mark; J. Somers en A. Somers, id., id., 30 mark; M. de Groof, Antwerpen, overschreed de maximumprijzen voor boter, 50 mark; B. Marien, id., id., 50 mark; A. Buyle, id., id., 25 mark; J. Block, id., overschreed de maximumprijzen voor boter en dreef zonder toelating handel in boter, 50 mark; W. van Sande, fietste zonder toelating, 10 mark; Ch. Soetewey, id., droeg kenteekens in de Belgische kleuren, 10 mark; J. Soetewey, id., id., id.; A. Cryns, A. Cleymans, J. Bosch, J. de Neve, A. de Mey, B. Warzé, J. Cassier, O. van Yper, M. Thieleman, H. Bolle, I. Dassen, A. Noë, J. Verhulle, A. Vermocken, B. Blanche, bestelden brieven buiten de Duitsche post om, elk 5 mark; J. Lambrecht, J. Hernalsteen, E. de Cant, id., 8 mark; C. Pellens, Antwerpen, id., 3 mark; F. Mertens, J. Verheyen, L. Daghelinckx, M. Schepens, allen van Antwerpen, fietsten zonder toelating, elk 6 mark; Jozef Buerbaum, id., meldde wijn niet aan, 200 mark; M. Vranckx, id., overtreding van het sluitingsuur, 50 mark; R. Fourneville, id., meldde zich niet aan bij de politie, 4 mark; H. Goris, id., overtreding van het sluitingsuur, 30 mark; C. Kolen, Th. Klaesen, F. Brems, id., id., elk 5 mark; J. Cassiers, id., hield op malatige wijze het vroemdelingenboek en vulde het niet in, 200 mark; Th. de Decker, id., gaf een auto en twee autobanden niet aan, 30 mark.

SPORT

ROLSCHAATSEN

Skating Rink Hoboken

Zeven dagen wedstrijd « Den Zilveren Beker ». — Van 25 September tot en met 1 Oktober, iederen avond te 8 1/2 uur, op eigen krachten. Het is dus heden avond dat het vertrek dezer koers wordt gegeven, waarin de beste krachten der provincie elkaar zullen ontmoeten. Ziehier de deelnemers: Dureaux (kampioen der A.S.C. 1916), L. Tack (kampioen van Hoboken), Daelemans (de nieuwe ster der H.R.C), Oostvogels en Joacim (overwinnaars van den grooten Invaliedenprijs), De Bélie (winner van den Grooten Prijs van Hoboken). Van Osta, Cools, De Winter, Klijnhoff, welke hunne kansen immer dapper verdedigden, Verrest en Obbers, welke tusschen de beste krachten van Hoboken mogen gerekend worden.

WINDHONDENRENNEN

Kynodroom Muggenberg

Uitslag der koersen van 23 September 1916:

1ste koers: 1. Carlo; 2. Jan Breydel.
2de koers: 1. Aramis; 2. Black Devil.
3de koers: 1. Little Jane; 2. Rag Picker.
4de koers: 1. Quo Vadis; 2. Carmen.
5de koers: 1. Fleet Foot; 2. El Ciclon.
6de koers: 1. Aramis; 2. Black Devil.
7de koers: 1. Napoléon; 2. Samson.
8ste koers: 1. Fleet Fox; 2. Jim Corbett.
9de koers: 1. Themir Canchoura; 2. Miss Hellyett.
10de koers: 1. El Ciclon; 2. Fleet Foot.
11de koers: 1. Tigre; 2. Fleet Lord.

Kynodrome Muggenberg, Bosselaerstraat, nabij DE BOERIN DEURNE (Steenenbrug) De trams 8, 9 en 10 leiden er naar toe.
Alle Zater-, Zon-, Maan-, Dins- en Donderdagen, om 4 toreuur GROOTE WINDHONDEN KOERSEN
1595

Uit Charleroi

De Nijverheids-Beurs van Maandag.— Steenkolen. — De toestand onzer kolenmarkt blijft steeds zonder merkbare wijziging, dat is te zeggen, er bestaat goede vraag naar brandstof in de verschillende kwaliteiten voor de nijverheid tegen de oude prijzen, welke echter vast blijven en dus een stijging in 't verschiet stellen, welke zich vóór het begin van het slechte seizoen zou kunnen bevestigen.

De eerste zendingen van niet gesorteerde kolen voor de suikerfabrieken geschieden zoo geregeld mogelijk als het tot beschikking stellen aan de kolenmijnen van rollend materiaal het toelaat.

De fijne vette en halfvette kolen worden tegen 17.50 tot 18.50 fr. verhandeld voor de goede kwaliteiten uit Charleroi, het Centrum en de Couchant van Bergen; de niet gesorteerde kolen voor de ovens gaan tot 21 frank. De afdeeling brandstoffen voor huishoudelijk gebruik vindt reeds meer verlevendiging door het naderen van den Herfst, de kooplieden in de groote verbruik-centra gaan hun Winter-bevoorradingen beginnen en als de koude maar eenigszins vroegtijdig zou invallen, hebben wij stijging in de gesorteerde kolen te verwachten. Op het oogenblik geven wij nog den prijs van 33 frank voor geklopte kolen, 34 en zelfs 35 frank voor nootjes, 36 frank voor musschenkoppen en 32 en 33 frank voor gloei-kolen van 20/30 m/m, alles eerste kwaliteit, gezift, half-vet. De cokes voor hoogovens zijn sterk gevraagd, daar de voortbrengst van het gietijzer een nijging tot stijgen heeft. De briketten zijn vast op goede vraag voor de spoorwegen en den uitvoer naar Nederland. Zwitserland heeft orders gegeven, in haardbrokjes vooral, maar er zouden meer waggons noodig zijn om aan de verzendingen den gewenschten omvang te geven.

Metaalbewerking. — De ijzermarkt staat niet zeer schitterend, wij hebben weinig meer dan aan de inlandsche behoefte te voldoen en dat is klaarblijkelijk onvoldoende om onze pletterijen aan het werk te houden, welke in normalen tijd omstreeks 80 % van hun totale voortbrengst uitvoeren. Intusschen zijn er eenige fabrieken welke hun pletterij-bedrijf kunnen onderhouden met opdrachten uit te voeren voor de constructiewerkplaatsen en de verschillende kleine nijverheden, welke pletijzer of pletstaal gebruiken. De prijzen zijn moeilijk vast te stellen, daar de voortbrengers rekening houden met de te leveren hoeveelheid en de assorteering.

Door den band, kan men een gemiddelden prijs opgeven van 17 tot 18 frank voor courante staven in ijzer of zacht staal. De zware ketelplaten gaan tot 30 frank en de leggers zijn in dit seizoen weinig gevraagd, daar de bouw-nijverheid voorzien is. De constructie-werkplaatsen boeken eenige nieuwe orders naarmate de andere tot verzending komen. De smelterijen van tweede smelting werken bijna alleen voor de verwarmingsartikelen en waterleidingsbuizen, zeer weinig echter voor deze laatste kategorie.

Glasnijverheid. — Het verbruik volgt de voortbrengst niet, wat men overigens wist toen men eenige fabrieken gedeeltelijk weer in werking bracht. Men heeft dan ook ovens gedoofd om herstellingen uit te voeren.

GEHEIME ZIEKTEN
WATERORGANEN
BLAAS-NIEREN
20 JAREN BIJVAL
De WITTE CAPSULEN van Dr. Davidson genezen radikaal zonder werkverletting, op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en inflammatiën der waterorganen, Blaas en Nieren, Pisbuisverengingen, Lendepijnen, steen, troebele-, pijnlijke of brandende waters, speen. Noch geëne mislukking, zelfs bij de ouderlingen en in de ergste gevallen.
3.00 fr. de doos. Apotheken, 15 rue des Croissades, Brussel; De Beul, 31, Lange Nieuwstraat, en Breedenraedt, Charlottelei, 2, Antwerpen. 81

HET VLAAMSCHE NIEUWS
is te bekomen bij:
Algemeen depot te Leuven: Hebbelynck, Statiestraat, 148; verders bij de verkoopers en depothouders;
te Diest: J. Beelen;
te Scherpenheuvel: L. Distelmans; Gab. Van Dyck;
te Aarschot: Edm. Kindermans;
te Thienen: Jos. Bamps;
te Neerwinden: Victor Donny;
te Cortenberg: Fr. Peten.

LICHT
"Astroline"
vervangt voordeeligst petroleum
Groothandel: EM. KORPES
35, Wipstraat, 35, Antwerpen
(vrij voor verzendingen)
2008

OPENING DER KLASSEN
SCHOOLJAAR 1916-1917
Alle aangenomen boeken voor de Atheneums. — Groote keus van schrijfgerief. — Engelsche, Fransche, Duitsche, Italiaansche woordenboeken. — Dagbladen, Tijdschriften. Modebladen.
Wendt U tot de algemeene boekhandel
EM. LEEMANS-DE SUTTER
1, ADEGHEMSTRAAT, MECHELEN
(Vanaf 18 September opening eene Volksbibliotheek.) 1988

VRAAGT UW WINKELIER:
El Primero
15 CENTIEMEN HET PAKJE
Het gezondste — Het smakelijkste
Het zuiverste
De analyse geeft aan:
«EL PRIMERO» bevat niets anders dan: 1° vetstoffen; 2° vleeschextrakt; 3° zetmeelstoffen; 4° zoutstoffen. 1936

HOPLAND
KOLEN
SPECIALE
Levende Talen
5 Frs.
per maand
2 lessen per week
INSTITUT RACHOR
Lgue r. Neuve, 10
(Beurs)
Bijzondere afdeeling voor Jongelieden en Jonge Juffers
STENO-DACTYLOGRAPHE
BOEKHOUDEN
LEVENDE TALEN
PREPAREZ-VOUS EN QUELQ. MOIS A L'EMPLOI DE COMPTABLE
STENO-DACTYLOGRAPHE
LANGUES VIVANTES
Inscriptions ch. jour.
Lge Nieuwstr., 10
(Bourse) 140

CUBES DE BOUILLON
marque Frascati
garanti préparé à la peptone de viande; qualité extra supér., disponible: 7, rempart St-Georges, Anvers. 2009

DRUKWERKEN
Drukkerij op den buiten, zonder werk, verlangt aan zeer voord. prijzen, allerhand welverzorgd drukwerk uit te voeren. Franco thuis zending. Schr. Agence Réclame, Berlaer. 2019

TE HUREN
voor heer alleen, gemeub. slaapkam. Appelmansstr., 33. 1858

TE HUREN
modern kwartier, aan oorlogsprijs: 183, Lozanastraat.

VROUWEN
de remedie van Dokter CARLOS is, onfeilbaar tegen smarten, onregelmatige en moeilijke
MAANDSTONDEN
de doos 10 fr. 1/2 doos 5.50 fr.
— Bescheiden opzending tegen postbon —
VOLKSAPOTHEEK
126, Brederodestraat, 126, ANTWERPEN

MEVROUWEN!

Laat uwe Kostumen, Pelterijen, Peluchen, Mantels en Fluweelen Kleederen, Bloezen, Peignoirs, Pluimen, Handschoenen, kinderkleedingstukken, enz., wasschen of verwen in de Stoomverwerij
A. VAN WEEREN
93, Mech. Steenweg
Telefoon 3093
Rouw extra-fijn in 12 uren. Zeer lage prijzen. 1103

MEUBELEN
Groote occasie
Nieuwe slaapk., eetk., bureaux, sal. garnit. massief accajou, notelaar en eik, beste handw. aan spotpr. Inkoop van occasiemeub., pianos, schouwgarnitur., lusters, tafels, tapijten, foyers, enz., tegen comptant geld. 1997
Lge Boeldekensstr. 241

TE HUREN GEVR.
gemeub. burgershuis, centrum der stad. Prijsopgave en grootte onder lett. R. H., bureel blad. 2017

Plaatst uw aankondigingen in « Het Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid dagblad van België.

HOOGERE
Polytechnische School (1848)
VAN LUIK
Rue Monulphe, 3 en 5, LUIK
Bestuurder: M. L. DEPAIFVE
Doctor in Natuurlijke Wetenschappen en Wiskunde
30 Jaren praktijk
STUDIES & DIPLOMAS van INGENIEUR
Secties van Mekaniek, Elektriciteit, Scheikunde
Suikerindustrie en Luchtvaart
Laboratoria en Werkhuizen
Heropening der leergangen: 17 Oktober
1966

Roepzaal "MARNIX"
1, TERNINCKSTRAAT, 1
(hoek Kasteelpleinstraat)
Voor den verkoop van MEUBELEN KUNSTVOORWERPEN, SCHILDERIJEN, enz., wende men zich tot de roepzaal « Marnix ».
Bestuurder: J. B. LAMBRECHTS
INKOOP, VERKOOP, VERWISSELING, SCHATTINGEN
Men geeft geld als voorschot 630

VINS
VINS BLANCS et ROUGES en fûts et en bout.
PORTO ROUGE, CHAMPAGNE et MOUSSEUX
Magasin Espagnol
17, r. de la Colline, Gr.-Place Brux.
2000

TENTOONSTELLING
LUNA-PARK
KINEMA

GROOTE HOLLANDSCHE ZEEPZIEDERIJ
75, BODEGHEMSTRAAT, 75, BRUSSEL-ZUID
Eenige fabrikanten van prima luxus-toiletzeep
ROSE PRINTANIERE — HELIOTROOP — VIOLETTE DES BOIS — TOILETSOAP — LA COURONNE — CREME BABY — REX — RITA — BADSOAP, enz.
ZACHTE ZEEPEN te beginnen met fr. 1.25 het kilgr.
ZEEPEN, SOORT SUNLIGHT en MARSEILLE
Aangeteekende opzending van stalen tegen 3 fr.
Koopers in 't groot, agenten-depothouders worden in ieder arrondissement of provincie gevraagd. — Zeer gunstige voorwaarden. 1924

50 Minderbroedersrui 50
Centraal Wisselkantoor
Bijkantoor ROOSENDAEL, Brugstraat, 3
GEEFT DE HOOGSTE KOERS VOOR ALLE BETAALBARE COUPONS
COUPONS CEDULAS vervallende Sept., Oct. 1916 worden reeds uitbetaald.
Koopt alle titels, loten, aktiën en obligatiën tegen de hoogste prijzen, alsook vreemd geld.
50, MINDERBROEDERSRUI, 50 ANTWERPEN
EIGENAARSKAS Coupons en obligatiën inlichtingen.

VROEDVROUW Diploma van 1e klas in Frankrijk en in België
GEWEZEN ASSISTENT-ARTS
MATIGE PRIJZEN
14, HARTELAARSPLAATS, 14, BRUSSEL
Noordstatie, geeft uit in de Nieuwstraat 852

GEVRAAGD
Eenige Dagbladverkoopers
Goede Roepers
voor Standplaatsen. -- Vaste broodwinning.

Quo Vadis?

door

HENRYK SIENKIEWICZ

Nu en dan noodigde men Actea aan de tafel van Nero, krachtens het voorgaande, dat eertijds, Pallas en Narcissus, — vrijgemaakten als zij, tegenwoordig waren op al de feesten van Claudius, waar, ze, als machtige gebieders, de eereplaatsen innamen. En dan nog kon haar schoonheid gelden als een sieraad van Nero's feesten.

Daarenboven was Cesar al sedert heel lang zonder het minste gewetensbezwaar voor wat de keuze der genoodigden betrof. Senatoren zaten aan zijn tafel neer, maar liefst die zich verlagen wilden tot de rol van hansworst; patriciërs, zoo oude als jonge, meer dan verzadigd van alle genot en alle weelde; hoogepriesters, die met den beker voor den mond, alle goden beschimpten. Daarnevens was een ellendig samenraapsel, al naar keus en gelegenheid, van zangers, nabootsers, muzikanten, dansers en danseressen; van dichters, die terwijl zij hun verzen opdreunden, dachten op het aantal sesterces, dat het loon zijn zou van hun berijmde lofspraken op Cesar; van hongerl'jdende wijsgeeren die de weggedragen schotels nakeken met onverzadigde oogen; van beruchte wagenmenners, goochelaars, geestdrijvers en vertellers van grapjes, tooneelspelers en van een menigte koulijders die, door de mode of de dwaasheid, voor een oogenblik genoten van een snelvoorbijgaande beroemdheid en waartusschen er een heele hoop waren, die onder hun lange haarlokken verborgen hun doorboorde ooren, — wat een teeken was van slavernij.

De meest-gekenden namen aan de tafel plaats; en het klein gepeupel, dat diende bij de tusschenbedrijven, beloerde, hongerigdorstig, het oogenblik, waarop de dienstboden de overblijfselen van de spijzen en de dranken zouden werpen ten prooi aan hun hunkerende hebzucht. Heel die boel lieden was samengeraapt door Tigellinus, Vatinius en Vitellius, die meermalen verplicht waren een behoorlijke kleedij te schenken aan hun genoodigden om niet al te veel verschil te maken met de verblindende keizerlijke pracht...

Dien dag moest ook Lygia aan het festijn deel nemen. Alles wankelde in haar. Zij was bang van Cesar en had schrik van de menschen, en in haar hart was onrust om dat paleis vol aanhoudend geroezemoes... maar vooral was zij verschrikt van dat festijn, waarvan ze de lage dierlijkheid kende door hare samenspraken met Aulus, Pomponia en de vrienden.

Ze wist ook dat men in dit paleis alles zou in het werk stellen om haar val zeker te maken. Maar in hare ziel, die heel geestdrift was door een hooge leering, zwoer ze haar nooit te laten overwinnen. Ze zwoer het aan hare aangenomen moeder, aan haar-zelf en aan dien Goddelijken Meester, dien ze niet alleen aanbad, maar beminde uit heel haar hart, om de zachtheid van zijn leer, om de wrange bitterheid van zijn dood en om de pure glorie van zijn opstanding.

Daar nu Aulus, noch Pomponia konden verantwoordelijk worden gemaakt voor hare daden, vroeg ze zich af of het niet beter ware voor haar heel eenvoudig den wensch van Cesar te weerstreven door niet te verschijnen op het feest. Zoo werd in haar geboren de vurige begeerte haar moed te betoonen, door zich bloot te stellen aan de folteringen van den dood. Had de Goddelijke Meester haar niet het voorbeeld ervan gegeven? En zegde Pomponia niet dat de vurigsten van de aanhangers der nieuwe leering die beproeving wenschten en haar afsmeekten in hunne gebeden?

Als Lygia nog verbleef in het huis van Aulus, werd zij meer dan eens heelemaal overweldigd door die begeerte. Ze zag zich reeds martelares, met handen en voeten die bloedden, blank als blanke sneeuw, schoon van bovennatuurlijke schoonheid, gedragen naar het oneindige blauw daarboven door de engelen.

In die bespiegelingen van Lygia was heel wat kinderlijke droomerij, maar daarenboven een zekere toegevendheid voor zich-zelf, die Pomponia meermalen poogde te onderdrukken. En nu dat een weerstreven van de keizerlijke begeerte een schromelijke straf als gevolg hebben zou, en dat de martelingen die zij in heur droomen zag konden veranderen in afschuwelijke werkelijkheid, kwam er bij al die schoone vizioenen en ikzuchtige zelftevredenheid een soort nieuwsgierigheid, die heel veel schrik bevatte, — de nieuwsgierigheid, die aanzette om te weten hoe men haar wel straffen kon en wat manier van marteling men over haar uitdenken mocht.

En zoo was heel haar ziel vervuld met besluiteloosheid.

Maar Actea, aan wie zij al haar twijfelredenen zei, bezag haar met grenzenlooze verschrikking.

Tegen het bevel van Cesar opstaan, en van af den eersten dag zich blootstellen aan zijn woede. Ah! om zoo te handelen moest men heelemaal een kind zijn en geenszins de verantwoordelijkheid van zijn daden kennen! En het was klaar, uit al wat Lygia vertelde, dat zij eigenlijk geen gijzelaarster was, maar een meisje, door de menschen van haar land vergeten... dus heelemaal niet onder de bescherming van de wet en het Senaat. En daarenboven, zeker was het, dat Cesar machtig genoeg was om alle wetten eenvoudiglijk met de voeten te treden. Het had Cesar behaagd haar te nemen van waar ze was, dus was hij voor het vervolg haar meester en zij was niets meer dan een speelbal van zijn niet te weerstane begeerte, die eenig was ter wereld en waarboven niets meer macht had.

— Ja zeker, vervolgde zij, ik las de brieven van Paulus van Tarsus, en ik voel dat boven de wereld God is en de Zoon van God, die opstand van onder de dooden... Maar op de wereld is er toch niets dan Cesar. Vergeet het nooit, Lygia. Ik weet wel, dat gijlieden tusschen de oneer en den dood, slechts den dood kiezen moogt, — zooals de stoïcijnen, waarvan me Epictetus dikwijls sprak. Lygia, Lygia, maak Cesar niet boos! Wanneer eenmaal het beslissend oogenblik komt, waarop ge zult te kiezen hebben tusschen de schande en den dood, handel dan zooals het uwe waarheid ingeeft... Maar roep toch het verderf niet over u! Vrees, om een kleine zaak, een god dezer aarde te vergrammen, die een bloeddorstig god is...

Een weinig bijziende, bracht ze haar zoet wezen dicht bij dat van Lygia, als wou ze er op lezen, wat de indruk harer woorden was.

Lygia legde haar armen om den hals van Actea:

— Wat zijt ge goed, Actea! zegde ze.

— Mijn geluk is lang voorbij en mijn vreugde is verdwenen, antwoordde ze, maar mijn hart is niet slecht.

En zij liep zenuwachtig door het vertrek, al sprekende met haar-zelf en als met wanhoop.

— Nero ook is niet slecht... hij was het niet. Hij dacht zelfs dat hij goed was en hij wou inderdaad goed zijn. Ik weet het, beter nog dan wie ook. De verandering is maar later gekomen, — wanneer hij me niet meer liefhad... Anderen hebben hem tot daar gebracht, — ja, anderen, en ook Poppea.

En er perelden tranen in haar oogen.

— Gij beklaagt hem dan, Actea?

— Zekerlijk beklaag ik hem... antwoordde zij met doffe stem.

En opnieuw ging zij, de kamer rond, met toegeknepen handen en norsch gezicht.

— Gij bemint hem dan nog. Actea? vroeg Lygia, verlegen en beschroomd.

— Ik bemin hem... en niemand bemint hem... dan ik alleen.

En wanneer, eindelijk, haar aangezicht weer zijn gewone uitdrukking had, die van alle dagen, dan zegde ze:

— Laat ons liever over u spreken, Lygia, 't zou een dwaasheid zijn, een ongehoorde zinneloosheid, op te staan tegen den wil van Cesar. En wat meer is; uw angst is zonder grond; ik ken dit huis zeer goed en denk dat ge vanwege Cesar niets te vreezen hebt. Indien hij u had doen wegvoeren voor hemzelf, dan had men u zekerlijk niet naar de Palatijn gebracht. Poppea is hier volstrekt meester, — en sedert ze Nero een dochter schonk, is hij meer dan ooit onder haar invloed... Neen... Hij gaf bevel, opdat gij op het festijn komen zoudt, maar tot nog toe zag hij u niet en heeft niemand over u gesproken: dus is hij met u geen kwaad van zin. Petronius bidt mij u onder mijn bescherming te nemen en daar ook Pomponia me schreef, schijnt het mij, dat die twee het met elkaar eens zijn. Wie weet of Nero u niet terug naar Aulus zendt, op aanraden van Petronius? Ik twijfel er wel aan of hij een grenzelooze genegenheid voor Petronius heeft, — maar hij durft het niet van een ander gedacht te zijn...

— Ah! zegde Lygia, Petronius kwam bij ons vóór men mij heenvoerde en mijne moeder is verzekerd dat het zijn woord is, dat Nero handelen deed.

— Misschien vertelde Petronius heel eenvoudig in tegenwoordigheid van Nero bij 't een of ander avondmaal, dat hij bij Aulus de gijzelaarster zag der Lygiërs. En Nero, die ijverzuchtig is op al zijn voorrechten heeft u opgeëischt, omdat de gijzelaars aan Cesar toebehooren. En erger... hij houdt heelemaal niet van Aulus en Pomponia. Neen, ik kan niet gelooven, dat Petronius zulk ongelukkig middel zou gebruikt hebben, had hij u willen oplichten. Ik weet niet of hij beter is dan 't overige van de omgeving van Cesar, maar hij is heelemaal anders. Eindelijk, vindt ge buiten Petronius nog iemand, misschien, die er in toestemt voor u ten beste te spreken. Kwam in 't huis van Aulus geen enkele vertrouweling van Cesar?

— Ik zag er Vespasianus en Titus.

— Neen, Cesar moet er niets van hebben.

— En Seneca.

— 't Is voldoende dat Seneca iets aanraadt, opdat Cesar onmiddellijk het tegenovergestelde doe.

En het klaar aangezicht van Lygia werd fijn beroosd.

— Ik zag er ook Vinicius...

— Dien ken ik niet.

— 't Is een bloedverwant van Petronius. Hij kwam onlangs uit Armenië weder.

— Houdt Cesar van hem?

— Van Vinicius?... Iedereen bemint Vinicius!

— En zou hij toestemmen voor u ten beste te spreken?

— Zeker.

Actea lachte, heel teederlijk.

(Wordt vervolgd.)

Drukker-Uitg. H. Mertens, Roodestr., 44, Antw.